

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Ogłoszenia: I str. i w tekście 800 mk. (5 szpal)			
za wiersz	Nekrologi	500	" 5 "
milimetr.	Nadesł. po tekśc.	600	" 5 "
jednoszp.	Zwyczajne	350	" 8 "

Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 50.000 mk.
 Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent
 ... zaś firm zagranicznych o 100 procent drożej. »

który seansami swoimi wywołał zdumienie całej Europy.

„Świat naukowy poruszony!”

WARSZAWA. 26 marca. (PAT) Do łaski marszałkowskiej w sejmie ministerstwo spraw wojskowych nadesłało projekt noweli do ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. o zaopatrzeniu emerytalnem wojskowych i ich rodzin.

CASINO

Dziś ostatni dzień

„PIOTR WIELKI”

Po wyroku śmierci na arcybiskupa Cieplaka.

Interwencja Watykanu.

RZYM, 26 marca. (Tel. wł. „Głosu Polskiego”). Papież wystąpił na wieść o wyroku śmierci na arcybiskupa Cieplaka za pośrednictwem przedstawiciela rosyjskiego w Rzymie Worowskiego do rządu bolszewickiego prośbę o wstrzymanie wykonania wyroku.

Powstała również myśl poproszenia Brockdorf-Rantzau'a, ambasadora niemieckiego w Moskwie, o interwencję. Z prośbą taką wystąpić ma z inicjatywa nuncjusz papieski w Monachium.

Interwencja dyplomatyczna Polski.

WARSZAWA, 26 marca. (A. W.). Generał Sikorski przyjął posła sowieckiego Obolenskigo, z którym odbył naradę w sprawie wyroku na księży katolickich w Moskwie, nie ukrywając swego oburzenia z powodu bezprzykładnego wyroku.

Ministerstwo spraw zagranicznych niezwłocznie rozpoczęło energiczne kroki dyplomatyczne, celem zapobieżenia wykonaniu wyroku.

WARSZAWA, 26 marca. (Telefonem od naszego korespondenta). W związku z informacją o mordzie sądowym, zainscenizowanym przez rząd sowiecki w stosunku do arcybiskupa Cieplaka, ks. Butkiewicza, a także i innych skazanych księży na więzienie rząd polski zwrócił się do monsignora Lauriego, który przesłał do Watykanu odpowiedź pismo z informacjami, dającymi podstawę do interwencji Watykanu.

Jednocześnie ministerjum spraw zagranicznych przesłało dokładne informacje ministrowi Skrzyńskiemu, który w czasie swego pobytu we Włoszech będzie mógł na zasadzie tych informacji poczynić w tej sprawie stosowne kroki dyplomatyczne.

Jak dowiadujemy się wiadomość o procesie i barbarzyńskim wyroku wywołała wśród przedstawicieli wszystkich państw europejskich w Warszawie głębokie oburzenie.

WARSZAWA, 26 marca. (PAT)

Wobec otrzymania dziś rano urzędowej wiadomości o tem, że proces księży katolickich w Moskwie zakończył się w nocy z niedzieli na poniedziałek skazaniem na śmierć arcybiskupa Cieplaka i prafałta Butkiewicza, zaś reszty księży na mniej lub więcej długoterminowe więzienie i że wyrok ma być wykonany w ciągu 72 godzin, prezes rady ministrów, gen. Sikorski zaprosił przedstawiciela Rosji sowieckiej p. Obolenskigo i złożył mu następujące oświadczenie:

„Rząd i opinia polska śledziły zawsze z uwagą i zaniepokojeniem postępowanie rządu sowieckiego w stosunku do Kościoła katolickiego i jego duchownych, postępowanie, które dotyczy bezpośrednio mniejszości polskiej, rozsiadanej w liczbie dwóch milionów po całej Rosji. Nie zgłaszaliśmy i nie zgłaszamy nadal naszego desinteresementu w tej sprawie. Przez czas trwania procesu arcybiskupa Cieplaka i innych księży przedstawicieli rządu sowieckiego informowali poselstwo polskie w Moskwie, że proces ma znaczenie wy-

łącznie formalne i żadnymi poważnymi komplikacjami nie grozi. — Rządowe władze sowieckie, pozostawiając przez rok czasu arcybiskupa Cieplaka i innych księży na wolnej stopie, a następnie aresztując ich w 10 dni przed procesem i wydając wyrok śmierci, który ma być wykonany w przeciągu 3-4 dni, dowiodły najlepiej, że proces ten był przez rząd sowiecki świadomie i dla ubocznych celów inscenizowany. Występuje w tej chwili nietylko jako prezes rządu Polski, ale i jako rzecznik opinii całego cywilizowanego świata, która z oburzeniem plectuje ten bezprzykładny akt gwałtu nad wolnością sumienia i elementarnymi prawami człowieka. Ostrzegam rząd sowiecki, że odpowiedzialność za wykonanie wyroku, który nie ma nic wspólnego z wymiarem sprawiedliwości, całkowicie i wyłącznie spadnie na rząd sowiecki.

Prezes rady ministrów prosił p. Obolenskigo o natychmiastowe zakomunikowanie powyższego oświadczenia rządowi Rosji sowieckiej.

Wrażenie w Warszawie.

WARSZAWA, 26 marca. (A. W.). Wiadomość o wyroku na księży katolickich w Moskwie szybko rozeszła się po Warszawie, wywołując powszechne oburzenie w opinii publicznej.

Odzieniki zamieściły wiadomość o wyroku wielkimi literami na pierwszych stronach, zaopatrując ją w tytuły „Nowa zbrodnia katów bolszewickich”, „Sowiety chcą mordować księży polskich” i t. d. — „Kurier Warszawski” w krótkich lecz dobitnych słowach, zaopatruje drakoński wyrok sowiektów w następujące komentarze: Gdybyśmy powiedzieli, że wyrok ten jest hańbą, powiedzielibyśmy za mało. — Jest on szczytem, jest koroną tej 5-cio letniej polityki, która pozabawiona jest wszelkich reguł postępowania ludzkiego, które jest okrucieństwem i zbrodnią, cynizmem i prowokacją wobec kultury i dała już niezliczone dowody tej potwornej dzikości. Gdyby wyrok był wykonany, pogłębiłby jeszcze przepaść między światem cywilizowanym a Rosją. Nazwiska ofiar niewinnie pomordowanych stałyby się nowym ostrzeżeniem i nowym hasłem. Izolacja moralna Rosji sowieckiej pociągnęłaby za sobą izolację polityczną, jeszcze dobitniejszą, niż dzisiejsza.

„Kurier Warszawski” przypuszcza, że wykonanie wyroku zostanie powstrzymane, gdyż rząd sowiecki zleknie się konsekwencji politycznych, jakieby pociągnęło wykonanie wyroku, w stosunkach dyplomatycznych między Rosją a innymi państwami.

Szczegóły procesu ks. arcybiskupa Cieplaka.

MOSKWA, 26 marca (AW). — Prokurator Krylenko po procesie eserów postanowił obecnie wystąpić równie energicznie przeciwko oskarżonemu księżom.

Jak dalece nawet wśród starannie filtrowanej przez sowiety publiczności, wpuszczonej na salę, zachowanie się Krylenki wywołało niesmak. Jest dowodem fakt, iż kiedy nader ostrożny i ciągle podkreślający swą prawomówność obrońca Komodów uniósł się i napiętnował nieuczciwą metodą oskarżania Krylenki, sala zagrzmiła frenetycznymi oklaskami.

Pierwszy obrońca sędziwy Bobryszczew-Puszkina (ojciec) wręcz zapytał Krylenkę: „Jeżeli taka metoda sądenia ma być stosowana wobec katolików w Rosji, czy nie lepiej i uczciwiej będzie po prostu zorganizować dla nich coś w rodzaju nocy św. Bartłomieja?”

Mowę Krylenki tamowały co chwila ataki duszącej go wściekłości: „Wy mi tu mówicie o jakichś tam kanonach, czy papieżu, którego nie znamy i niewiadomo, czy znać zechcemy. A ja was poproszę na inny grunt, pany księży, — do artykułu 67, oto kara śmierci, która was czeka. Tego żądamy.

Drugą swą mowę zakończył Krylenko, jak następuje:

„Jesteście, jako gracz, którego kartę pobiło. Musicie teraz zapłacić rachunki swej gry”.

W ostatnim słowie arcybiskup Cieplak i ks. Fiedorowicz oświadczyli, że każdy wyrok przyjmą z pokorą, jako zrzucenie opatrności. Pozostali księża potwierdzili tylko słowa arcypasterza, lub dodawali szczegóły, stwierdzające ich niewinność.

Sąd udał się o godz. 4 po poł. na naradę, wyrok zaś ogłoszono o 12 min. 30 po północy.

Argumentacja skazanych kapłanów katolickich.

MOSKWA, 26 marca (AW). — Księża, oskarżeni wespół z arcybiskupem Cieplakiem, stanęli zgodnie na stanowisku, że ani w ich czynach, ani w ich zamiarach nie było nic kontrrewolucyjnego. Dekret o oddzieleniu państwa od kościoła duchowieństwo katolickie w Rosji przyjęło z zadowoleniem, jako przeciwstawienie czasów ucisku za caratu. **Kościół katolicki w Rosji pragnął tylko, aby rząd sowiecki zachował i zagwarantował katolikom wolność sumienia.**

Duchowni uznawali prawa sowietów tak długo, dopóki prawa te nie wchodziły w kolizję z obowiązkami kapłańskimi, z nakazami prawa kanonicznego i z wolą papieża.

Z chwilą, kiedy się zaczął konflikt między ich obowiązkami kapłańskimi, a obowiązkami obywatelskimi sowietów, nie mogli uczynić innego wyboru, jak tylko ten, który uczynili. Lecz i w tym wypadku nie mieli bynajmniej zamiaru działać środkami nielegalnymi.

Robota prasy moskiewskiej.

MOSKWA, 26 marca (A. W.). Przed wyrokiem prasa moskiewska starała się ze wszystkich stron o ściągnięcie największego materiału obciążającego, jej zdaniem, duchowieństwo katolickie. Dzienniki wydrukowały kopie aktu, święconego przez arcybiskupa Roppa, pierwszego przedstawiciela polskiej rady regencyjnej w Moskwie i w komentarzach wyjaśniały, że większość podsądnych obecnego procesu była w bliższych stosunkach z Polską. Jeden z głównych podsądnych, Butkiewicz, prowadził pertraktacje z władzami polskimi o spłatę długów, zaciągniętych przez zarząd jednego z kościołów katolickich w Rosji. Księża polscy nie cofali się przed uroczystymi zapewnieniami o uczuciach wiernopoddanych dla państwa polskiego.

Sowiecki szantaż polityczny.

WARSZAWA, 26 marca. (Telefonem od naszego korespondenta). Ze źródeł miarodajnych w sprawie procesu arcybiskupa Cieplaka i innych zwracają uwagę, że rząd sowiektów wszedł na drogę swego rodzaju szantażu politycznego, inscenizując procesy, które następnie mają zmuszać państwa zainteresowane do tak zwanej wymiany personalnej.

Rząd sowiecki chce widocznie w ten sposób stworzyć przywilej nietykalności dla wszystkich komunistów, prowadzących akcje wywrotową poza granicami Rosji. Rząd sowiecki popełnia tym razem jeszcze jeden błąd, ponieważ na tę drogę niemoralną i niweczącą podstawy wymiaru sprawiedliwości ani Polska ani żadne państwo cywilizowane nie wejdzie.

Uchwały rady ministrów.

WARSZAWA, 26 marca. (PAT). Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 26 marca b. r. przyjęła projekt ustawy o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojskowych w ostatniej redakcji, uchwalając jednocześnie odrębny projekt ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów. Następnie rada ministrów uchwaliła wprowadzić w miejsce dotychczasowej ustawy o organizacji urzędów ziemskich z dnia 6 lipca 1920 r. dwie nowe ustawy: jedną o powołaniu ministra reformy rolnej, oraz zakresie jego działalności, drugą o organizacji urzędów ziemskich z uwzględnieniem uproszczenia tej organizacji, ustanowieniem procedury działalności urzędów ziemskich, oraz przyszłego zespolenia ich z organizacją administracji państwowej. W dalszym ciągu rada ministrów uchwiliła powołać nadzwyczajnego komisarza oszczędnościowego.

ciowego. Komisarz ten działać będzie przy prezesie rady ministrów, a do zakresu jego działalności należeć będzie przeprowadzanie kontroli oszczędności w administracji, oraz w zakładach przedsiębiorstwach państwowych. Akcja oszczędnościowa przeprowadzona będzie łącznie z reorganizacją ministerstw, oraz urzędów pierwszej i drugiej instancji. Rada ministrów załatwiła wreszcie sześć spraw administracyjnych, w szczególności z dziedziny administracji skarbowej. Nadto uchwalono projekt odeszwe do obywateli kresów wschodnich, przedstawionej przez prezesa rady ministrów, która to odeszwe szef rządu wyda do ludności kresowej w związku z decyzją rady ambasadorów.

PODZIĘKOWANIE WŁOSKIE.

WARSZAWA, 26 marca (PAT). Minister spraw zagranicznych p. Aleksander Skrzyński otrzymał od posła włoskiego w Warszawie Tomasini'ego pismo następującej treści:

„Panie Ministrze! Zgodnie z otrzymaną instrukcją, mam zaszczyt prosić Waszą Ekszelencję o zakomunikowanie ministerstwu zdrowia publicznego, a zwłaszcza p. ministrowi Chodźce, gorącego podziękowania mego rządu za serdeczne przyjęcie i uprzejmość, jakiej doznali ze strony władz polskich pp. Druetti-Concoli, Maggiora-Vergano i Tomasi-Crudeli podczas swej misji w Polsce. Proszę Pana, Panie ministrze, przyjąć zapewnienia mego najgłębszego poważania.

(—) Tommasini”.

DZISIEJSZE POSIEDZENIE SENATU.

WARSZAWA, 26 marca (Tel.). Dziś we wtorek odbędzie się ostatnie przed świętami posiedzenie senatu. Komisja gospodarcza rozpatrywała wczoraj projekt ustawy w sprawie użytkowców rolnych na ziemiach wschodnich, który stanowi jedyny punkt porządku dziennego dzisiejszego plenum senatu.

Komisja pracy nie zakończyła i zbierze się jeszcze dziś zrana.

PODSEKRETARJAT DLA KRESÓW WSCHODNICH.

WARSZAWA, 26 marca (Tel. wł. „Gł. Pol.”) — Dowiadujemy się, że podobno w min. spraw wewn. utworzony będzie podsekretariat stanu dla kresów wschodnich.

Na stanowisko to ma być powołany p. Eugeniusz Starczewski.

MIN. SKRZYŃSKI WE WŁOSZECH.

RZYM, 26 marca. (PAT). Minister spraw zagranicznych Skrzyński odbędzie we czwartek w Medjolanie konferencję z premierem włoskim Mussolinim. We czwartek wieczorem Mussolini wyda oświadczenie na cześć ministra Skrzyńskiego.

UCHWAŁY ŚLĄSKIEJ RADY WOJEWÓDZKIEJ.

KATOWICE, 26 marca. (AW). Na ostatnim posiedzeniu rady wojewódzkiej uchwalono projekt ustawy o pragmatyce, oraz ustawę dyscyplinarną i weryfikacyjną w służbie autonomicznej. Anulowano następnie rozporządzenie tymczasowej rady wojewódzkiej, którego mocą rozciągnięto na Śląsk Cieszyński ustawy o przymusowym ubezpieczeniu. Uchwalono polecić rozdział 3-miliardowego kredytu wydziałowi skarbowemu. Przyznano subwencję sierotom cieszyńskiej części województwa. Poruszono następnie sprawę wyasygnowania kwoty 2 i pół miliona na zakup tłuszczów dla województwa, oraz omawiano sprawę aprobowanych.

Życie i sąd.

Energiczny współnik.

Gustaw Jernat był współnikiem Piotra Gerszona, z którym prowadził tkalnię w Nowem Rokiciu gm. Bruss. Na tle współpracy powstał zatarg w grudniu 1920 r. Pewnego dnia Piotr Gerszon zatrzymał motor, przy którym pracował Jan Włodarczyk, i oświadczył pracownikowi, że nie wyjdzie on z fabryki dopóki się z Jernatem nie rozmówi. Na klótnie tą nadszedł Jernat i widząc Gerszona w fabryce kazał mu natychmiast wyjść, poczem sam wyszedł na podwórze, skąd niebawem powrócił z siekierą w ręku. Siekierą tą uderzył Gerszona w głowę, a następnie w plecy, przyczem odciął mu kawał ucha. Gerszon wobec groźącego mu niebezpieczeństwa, wyrwał z rąk swego współnika siekiere i wyszedł na podwórze, gdzie żona i córka odebrały mu siekiere. Jernat wybiegł w tej chwili ze swego mieszkania z rewolwerem w ręku i mierząc w stronę Gerszona krzyczał: „Wyś się stąd, bo cie zastrzelę, jak psa!“

O powyższem zajściu zawiadomiono policję, która spisała protokół celem pociągnięcia krewkiego współnika do odpowiedzialności.

Sprawę powyższą rozważał sąd okręgowy w składzie sędziów Cynarskiego, przewodniczącego, Kozłowskiego i Rutkowskiego.

Oskarżony na sądzie zeznał, że Gerszon wystąpił ze spółki, pozabierał klucze od fabryki, a nawet zabierał pasy, tak że on, Jernat zmuszony był kupić inne. W dniu krytycznym rabał drzewo na podwórzu, a dowiedziawszy się, że Gerszon wszedł przez plot do fabryki, pobiegł tam i uderzył go obuchem. Co się tyczy rewolweru, to takowy leżał na biurku, ale nie groził swemu współnikowi. Podprokurator Moskwa żądał surowego ukarania podsadnego.

Sąd po przemówieniu obrońcy skazał Jernata za zadanie lekkich ran na 4 miesiące więzienia, a na zasadzie amnestii połowę kary mu darował. (bip.)

Postowie żydowskie w obronie radnego Helmana.

Według informacji prasy żydowskiej, koło żyd. w sejmie na swem ostatnim posiedzeniu wysłuchało referatu specjalnej komisji śledczej w sprawie afery ceglanej w Łodzi, w związku z udziałem w niej posła Helmana. Według oświadczenia komisji rada miejska m. Łodzi nie miała żadnej podstawy do wykluczenia posła Helmana. W sprawie tej koło żyd. ogłosi oficjalny komunikat. (bip.)

Jubileusz szkoły handlowej kupiectwa łódzkiego.

Tymczasowy sekretariat obchodu jubileuszu szkoły handlowej kupiectwa łódzkiego komunikuje do wiadomości b. maturzystów tej uczelni, iż na ostatnich posiedzeniach swych opracował — wspólnie z dyrekcją uczelni — ankietę do maturzystów, której tekst będzie przedstawiony do aprobaty ogólnego zebrania, a następnie rozslany do wszystkich maturzystów dla wypełnienia.

Ankieta, ułożona w formie pytań, będzie miała bardzo doniosłe znaczenie dla władz szkoły, gdyż dotyczy nie tylko rezultatów pobytu wychowawców w uczelni, lecz również zakresu wpływu i stopnia pomocy z osiągniętych w szkole wiadomości, tak w dalszej karierze życiowej, jak również przy dalszych studiach w wyższych zakładach naukowych.

W dalszym ciągu ustalono porządek dzienny obrad zebrania ogólnego, którego termin został wyznaczony na dzień 28 bieżącego m. c. o godzinie 8 wieczorem w sali szkoły.

Na zebraniu tem będzie wybrany komitet obchodu jubileuszu. Przedstawiciele uczelni i maturystów zdadzą sprawozdanie z dotychczasowej działalności, poczem ułożony zostanie program prac komitetu na przyszłość.

Łódź na wystawie w Strassburgu.

Na wystawie hygienicznej w Strassburgu, która będzie otwarta w czerwcu r. b. samorząd łódzki wysłał trzy wielkie tablice graficzne, opracowane przez sekcję do walki z gruźlicą. Tablice te ilustrują: 1) organizację wewnętrzną i zewnętrzną sekcji do walki z gruźlicą; 2) spóźniony rozwój dzieci w okresie powojennym pod względem wzrostu i wagi; 3) ilość zgonów na gruźlicę w ciągu ostatnich 7 lat (1916—1922).

Falszywe banknoty niemieckie.

Ze Śląska napływają do kraju fałszowane banknoty niemieckie. Banknoty owe są tak różnorodne i posiadają tyle emisji i wzorów, że z trudnością odróżnić można fałszywe od prawdziwych. Szczególnie podejrzaną są pięciotysięczki.

Część tych pieniędzy zostaje od 1 kwietnia wycofana przez skarżyszy z obiegu.

Dzisiejszy odczyt Korczaka.

W dniu dzisiejszym odbędzie się zapowiadany odczyt wielkiego znawcy duszy dziecięcej, autora „Dziecka salonu“, „Boba“, „Mośków i Srułów“ etc. p. Janusza Korczaka.

Teatr i muzyka.

Teatr miejski.

Dzisiaj „Młody las“ dla zrzeszeń robotniczych.

Jutro teatr miejski występuje z premierą znakomitej komedii Jewreinowa, „To co najważniejsze“.

Kryminalistyka.

Awanturczy piłacy. Posterunkowy 12 komisariatu Aleksander Olszewski, ujrawszy awanturujących się na ulicy pijaków począł ich uspakajać. Nagle 3 z pośród nich, Ignacy i Kazimierz Czerwinski oraz Bronisław Murawa rzucili się na policjanta i poczęli go bić. Wówczas posterunkowy dał kilka strzałów w powietrze. Z pomocą nadbiegłych posterunkowych odprowadzono awanturników do komisariatu, gdzie o zajściu spisano protokół. (bip.)

Wykrycie systematycznej kradzieży. W drukarni wydawnictwa „Łódzkie Prele Presse“ od dłuższego czasu zauważono systematyczną kradzież papieru, trzcińki i t. p., o czem zawiadomiono policję. W czasie dochodzenia ustalono, iż kradzieży tej dopuszczała się uczelnia drukarska Karol Gros (Leszno 52) i Rajmhold Gura (Pabjanicka 31) u których podczas rewizji znaleziono papier, pochodzący z kradzieży. (bip.)

Wypadki.

Zamach samobójczy. Leokadia Piornówna, zam. przy ul. Fabrycznej 3, w celu samobójczym napila się esencji octowej. Pierwszej pomocy udzielił jej zawieszany lekarz pogotowia. (bip.)

Postrzelenie. Zamieszkała przy ul. Zgierskiej 28 Julianna Nowak zameldowała policji, iż syn jej został postrzelony przez niejakiego Maca, zam. przy Szosie Pabjanickiej 3. Rannego odwieź do szpitala lekarz pogotowia. (bip.)

Loteria.

Główne wygrane.

Wczoraj w 15-tym dniu ciągnięcia piątej klasy loterii państwowej główne wygrane padły jak następuje:

500.000 mk. nr. 6242.	191
80.000 mk. nr. 46399.	
50.000 mk. nr. 5841.	
40.000 mk. nr. 22772.	
Po 30.000 mk. nr. 27025 45055 75891.	
Po 25.000 mk. nr. 41632 56406 66379.	
Po 20.000 mk. nr. 32944 47003 63946 70054 79596.	
Po 15.000 mk. nr. 3165 4729 4882 6990 16806 20452 27391 24339 28467 37064 44018 45137 47653 49482 54 39 57398 59671 62128 65353 68250 72592 78267.	

12) Założono elektryczne oświetlenie w zakładzie hodowlanym.

13) Urządzono fontannę w parku Sienkiewicza.

14) Ustawiono ławki w parkach i na skwerach sztuk 1.800.

Ilość robotników na plantacjach miejskich, począwszy od r. 1919, stale wzrastała. Dopiero w roku 1922, z powodu krytycznego stanu finansów miasta, zaczęto ograniczać liczbę ogrodników i robotników. Z tej też przyczyny wszelkie roboty w parku 3 Maja, Źródłiskach i na plesiu konstantynowskim zostały na czas nieograniczony wstrzymane, natomiast, chcąc wyprodukować własną paszę na potrzeby inwentarza magistratu, przystąpiono do uprawy pola widzewskiego.

Zaopatrzenie miast w mąkę.

Odbyla się w Poznaniu konferencja przy udziale naczelnika wydziału ministerstwa spraw wewnętrznych p. Strzeleckiego z ramienia komisarza naczelnego do zwalczania drożyzny, dyrektora głównego urzędu żywnościowego (oddział handlowy) w Poznaniu, p. Helwiga, komisarza rządowego gieldy zbożowej p. Ciężyńskiego, dyrektora wydziału zaopatrywania Warszawy Wyczółkowskiego, dyrektora towarzystwa aprowizacji miast polskich Jabłońskiego, dyrektora aprowizacji miast w Krakowie, Sikiewiczicza.

Ustalono zapotrzebowanie od 20 marca do 20 kwietnia r. b. dla miast: Warszawa, Sosnowiec, Będzin, Dąbrowa, Częstochowa, Radomsk, Piotrków, Białystok, Łódź, Lublin, Radom, Włocławek, Lwów, Kraków, Oświęcim, Jaworzno, Bochonia, Tarnów, Rzeszów, Przemyśl, Nowy Sącz, Zakopane i Nowy Targ.

Zwolnienie węgla zagranicznego od podatku.

Z dniem 20 bm. weszło w życie rozporządzenie ministra skarbu w sprawie zwolnienia węgla kamiennego zagranicznego od 40 proc. podatku.

Rozporządzenie głosi, że wszelki węgiel kamienny, sortowany, albo niesortowany, przywożony z zagranicy na obszar Rzeczypospolitej polskiej, zwolniony został aż do odwołania od 40 proc. podatku od węgla.

Dzisiejsza pogoda.

Komunikat państwowego Instytutu meteorologicznego.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym:
Zachmurzenie zmienne, miejscami mglisto lub drobne opady, chłodno. Wiatry zmienne.

Praca w urzędach w tygodniu świątecznym.

W piątek i sobotę wielkiego tygodnia kasy P. K. K. P. będą czynne tylko do godziny 11. W poniedziałek zaś, jako drugi dzień Wielkiejnocy, zupełnie będą zamknięte. W piątek i sobotę izba rozrachunkowa czynna nie będzie.

O podatek od zabaw sportowych.

Wobec ukazujących się w prasie miejscowej utyskiwań w związku z pobieraniem przez magistrat podatku od zabaw i widowisk sportowych, magistrat komunikuje, że opracowany przez min. skarbu „Statut wzorowy o podatku miejskim od biletów wstępu na widowiska i zabawy“ określa wyraźnie (paragraf 1 p. 5), iż opodatkowaniu na rzecz miasta podlegają między innymi również zabawy sportowe. Z powyższego wynika, że stosowane w Łodzi opodatkowanie tych zabaw przewidziane jest wśród podatków, zalecanych miastom przez władze nadzorcze.

Oświata w zw. zawodowych.

Na dziewiątym z kolei posiedzeniu sekcji kulturalno - oświatowej przy związkach zawodowych zaakceptowano sztukę „Intryga i miłość“ na czwartkowe przedstawienie sekcji. Uchwalono urządzić w dniu 13 kwietnia w kinematografie oświatowej przedstawienie „Quo vadis“, przed którym prelekcję wygłosi p. Zorski. Następnie omawiane zostały wytyczne dążące do podniesienia kultury artystycznej wśród szerokich sfer. W tym celu po dłuższej dyskusji uchwalono stworzyć 3

grupy: pierwsza teatru robotniczego, druga chóru i orkiestry. Kierownictwo teatru robotniczego powierzono artyście T. Leszczycowi. Ponieważ celem uczczenia święta 1-go maja projektowane są obchody, przeto praca wspomnianych grup winna iść w szybkim tempie. Dlatego też na 3 kwietnia wyznaczona została pierwsza zbiórka wyżej wymienionych grup, na której ustalona zostanie metoda pracy na najbliższy okres czasu. (bip.)

O estetyczny wygląd miasta.

Działalność wydziału plantacji miejskich w latach 1919—1922.

1) Wykonano planów:

a) parkowych: las konstantynowski — sztuk 4; źródliśka — 4; 3 Maja — 3; bratnia mogiła — 2; przy kościele św. Józefa — 1; przy zakładzie umysłowo chorych w Kochanówce — 2;

e) skwerowych: kolejowy — 1; Wodny Rynek — 2; Górny Rynek — 4; Stary Rynek — 1; przesklepienie rzeki Łódki — 2; Plac Wolności — 3; przy katedrze św. Stanisława Kostki — 1; przy kościele Mariawickim — 1; przy kościele św. Krzyża — 1; przy kościele Najśw. Marii Panny — 1;

c) cmentarzy: paraf. św. Józefa 1; wojenny w lesie konstantynowskim — 1;

d) alei: Tadeusza Kościuszki — 1; zakładu hodowlanego — 4; zakładu umysłowo chorych w Kochanówce — 2; leśniczówka i polesie konstantynowskie — 3; II gazownia miejska — 1; działki dla pracowników miejskich — 1; ogródek przy szpitalu na Łakowej — 1; i to „Uczelnia“ — 1; posesja ul. Zawadzka 42 — 1; ogrodów szkolnych — 4;

2) Założono szkółki w lesie konstantynowskim drzew 250.000.

3) Zasadzono lasu drzew 436.000

4) Zasadzono drzew alejowych na 26 ulicach i w parkach 5.837 sztuk.

5) Zasadzono krzewów w parkach, skwerach i na zieleńcach 35.000 sztuk.

6) Wyprodukowano roślin dekoracyjnych, sezonowych 710.000 sztuk — trwałych 4.578 sztuk.

7) Wykonano robót ziemnych: w lesie konstantynowskim 173.600 metr. kwadr.; w lesie widzewskim (park 3 Maja) — 75.549 mtr. kwadr.; nowy park w parku Źródliśka — 69.693 mtr. kwadr.; w ogrodach szkolnych — 16.800 mtr. kwadr.

8) Naprawiono betonem sadzawkę w parku Staszica i połączono wodociągami ze studnią.

9) Wyszlamowano sadzawkę w zakładzie hodowlanym przy ulicy Brzezińskiej 57-a.

10) Wystawiono 6 nowych szklarni.

11) Założono centralne ogrzewanie szklarni w zakładzie hodowlanym i w parku Sienkiewicza.

Konfiguracja kapitałów na rynkach światowych.

III. FRANCJA.

Drugie miejsce po Anglii na światowym rynku finansowym zajmowała przed wojną Francja. Kapitały francuskie, nie mogąc znaleźć dla siebie dość wygodnej lokaty w kraju, przenikały do licznych krajów europejskich i pozaeuropejskich, a udział ich w obcych przedsiębiorstwach przemysłowych wynosił kilkadziesiąt miliardów franków. Podobnie jak w Anglii, dzięki jej ekspansji kapitałów nazewnątrz saldo bilansu płatniczego było wybitnie dodatnie.

Wojna oddziaływała na rynek finansowy Francji w sposób bardziej jeszcze niekorzystny, niż na rynek finansowy Anglii. Z tytułu pożyczek udzielanych przez Francję w sumie 14 miliard. franków obcym państwom, powstały zagranicą wierzytelności, których nie jest ona w stanie w chwili obecnej spłacić. Deficyty budżetowe, które wynosiły w latach 1919 — 1921 okazały sumę 52 miliardów franków w r. 1922 — 10 i pół miljarda fr., Francja pokrywała w drodze emisji bonów skarbowych lub też w drodze zaciągania pożyczek zewnętrznych, oraz operacji kredytowych na rynku wewnętrznym. Te ostatnie dały skarbowi w r. 1915 — 17.9 miljarda franków, w r. 1916 — 20.7, 1917 — 23.4, 1918 — 28.6, 1919 — 38.4, 1920 — 37.6, 1921 — 22.4. Dług Francji nazewnątrz wynosi 36.3 miljarda franków złotych, co odpowiada 108.9 miljardom fr. papierowych. Stanom Zjednoczonym Francja dłużna jest 18.7 miljarda fr., W. Brytanii — 16.4 miljarda, Japonii — 344.1 milionów, Hiszpanii — 489.3 milionów, Szwajcarii — 46.6, Holandji — 114.6, Argentynie — 205.4 i Urugwajowi — 18.5. Odsetki jakie Francja płacić musi wynoszą 6 do 7 i pół proc.

Obciążenie budżetów francuskich olbrzymimi pożyczkami wewnętrznymi wynikało z tytułu konieczności odbudowy zniszczonych departamentów, na które Francja wobec nieplacenia odszkodowań przez Niemcy zmuszona była awansować przeszło 70 miliardów franków oraz z powodu stałych deficytów budżetów powojennych zwyczajnych i nadzwyczajnych.

Kiedy w dn. 1.VIII 1919. dług wewnętrzny wynosił 27.7 miljarda fr., w dniu 31 grudnia 1921 wynosił on 299.5 miljarda. Ponieważ do roku 1928 Francja będzie musiała wydatkować 72 miljardy na cele odbudowy departamentów zniszczonych i 28 miliardów na wypłatę pensji inwalidom i wreszcie likwidacja dawniej podjętych robót nad odbudową wyniesie około 16 miliardów, ogółem więc dług wewnętrzny i zewnętrzny Francji wyniesie w dniu 31 grudnia 1929 roku około 415.5 miliardów franków. Samo oprocentowanie tego olbrzymiego długu w stosunku 5 od sta wyniesie 20.7 miljarda fr. rocznie. Ciężka ta sytuacja finansowa Francji mogłaby się zmniejszyć, gdyby Niemcy okazały gotowość wypłat na poczet odszkodowań w ogólnej sumie 68 miliardów marek złotych, czyli około 240 miliardów fr. papierowych. Nadto Francja doznałaby znacznej ulgi, gdyby zostały uregulowane korzystne dla niej długowojenne, zaciągnięte w Anglii i Stanach Zjednoczonych.

Dotychczasowe stanowisko tych państw w sprawie likwidacji długów oraz Niemiec w sprawie odszkodowań nie zdaje się radować radykalnej poprawy sytuacji finansowej Francji w najbliższym czasie.

W związku z tą sytuacją finansową Francji niekorzystnie kształtuje się kurs franka francuskiego. Disagio jego w stosunku do złota wynosi obecnie 36 proc., natomiast w końcu roku 1921 wynosiło ono 41.7 proc., w końcu r. 1920 — 30.4 proc. i w końcu roku 1919 — 48 proc.

Przyczyn spadku franka szukać należy głównie w momentach natury politycznej. Od roku 1919 rząd francuski nie tylko nie podjął nowych awansów, lecz w ciągu r. 1921 spłacił dwa miljardy dawnych awansów, nie zwiększając jednocześnie obiegu banknotów. Wynosił on w końcu roku 1920 — 36.4 miljarda, w końcu r. 1921 — 36.2 i na początku r. 1923 — 32.3 miljarda. Blokując już w r. 1919 na pewnym poziomie emisję znaków obiegowych, spłacając awanse, udzielone w latach wojny przez Banque de France, starając się spowodować poprawę bilansu handlowego, dalej wzmagając dochody z wywazów budżetu celem uniknięcia zaciągnięcia pożyczek na potrzeby budżetu zwyczajnego wreszcie zmniejszając wydatki budżetowe i uniemożliwiając zaciąganie kredytów dodatkowych — Francja uczyniła wszystko, by stworzyć warunki gospodarcze całkowicie sprzyjające poprawie kursu franka francuskiego. Ze jednak celu tego rząd francuski osiągnąć nie mógł przynajmniej to należy oddziaływanom zdarzeń politycznych, związanych z kwestią odszkodowań. Deprecjacja franka nie mogła pozostać bez wpływu na ceny, t. j. towarzyszyło jej zmniejszenie się siły nabywczej franka.

Tymczasem zapotrzebowanie gotówki na rynku wewnętrznym jest bardzo znaczne. Jest ono wynikiem przyłączenia do Francji Alzacji i Lotaryngii, posiadających wysoko rozwinięty przemysł i wymagających olbrzymich inwestycji. Nadto Francji potrzeba znacznych kapitałów na cele odbudowy i rozbudowy przemysłu oraz środków komunikacji. — Zdawałoby się, iż wobec tego, że suma oszczędności we Francji po wojnie wzrosła, rynek pieniężny powinien być zaopatrzony w gotówkę bardzo obficie. We Francji w latach 1919 — 1921 ulokowano w efektach 113 miliardów fr. Na głowę ludności wypadłaby zatem suma, odpowiadająca przeciętno rocznemu dochodowi mieszkańca Francji. Ale bliższa

analiza wkładów bankowych w r. 1919—1921, dowodzi, iż na wkłady długoterminowe przypada za ledwie 16 miliardów fr. Natomiast 23 miljardy fr. ulokowano w bonach skarbowych i obligacjach państwowych. Są to zatem lokaty krótkoterminowe. Wysoka stopa procentowa wskazuje, iż gotówka na rynku daje się odczuwać bardzo dotkliwie, a jednocześnie można wysokie oprocentowanie kapitału w kraju osiągnąć chęć szukania lokat zagranicą. Tem się tłumaczy, iż kapitalista francuski w coraz mniejszej mierze angażuje swoje kapitały w przedsiębiorstwach przemysłowych zagranicą. O ciasnocie rynku pieniężnego we Francji świadczy również stan gotówkowy większych banków francuskich. Tak więc kapitał zakładowy i rezerwowy Credit Lyonnais wynosi 450 milj. franków, Societe Generale — 500 fr., Comptoir National — 310, Credit Industriel — 130 milj. Ogółem więc kapitał zakładowy i rezerwowy tych czterech wielkich banków francuskich wynosi około 1.400 milionów franków, co odpowiada mniej więcej 400 milj. fr. złotym. Suma ta w stosunku do zapotrzebowania gotówkowego banków jest bardzo nieznaczna. Ich pasywa, wkłady i pożyczki wynosiły razem tylko 14 miliardów fr., co znów odpowiada tylko 4 milj. fr. złotych. Przed wojną natomiast wkłady i pożyczki wynosiły w tych samych bankach 5.4 miljarda fr. Jeżeli więc odpowiednie pożyczki przeliczyć na franki złote, okaże się, iż suma wkładów i pożyczek w tych bankach zmniejszała się.

Z powyższych wywodów wynika, iż Francja z wierzyciela, jakim była w stosunku do obcych państw przed wojną, przeobraziła się obecnie w dłużnika, że zdolność jej udzielenia pożyczek nazewnątrz skurczyła się do minimum i że wreszcie deprecjacja waluty stała się przyczyną, iż Francja nie jest dziś w stanie zaspokoić wzmagającego się zapotrzebowania kapitałów również we własnym kraju.

Dr. Leon Pączewski.

na r. b. ale cały zakres jego działalności pod kątem widzenia owego zapotrzebowania. Szczególną uwagę przy sporządzaniu owych objaśnień zwracam na jaknajbar-

Kursy giełdy warszawskiej

z dnia 26 marca r. b.

Dolar 43,400

Akcje przemysłowe.			początek	koniec	wczoraj najwyższy
Czersk	245000	235000	245000		
Chodorów	59 00	60 00	63 00		
Cielmów	41000	40000	44000		
Cukier	2-2500	235000	240000		
Częstochowa	18-000	18-000	187000		
Cegielski	1040-0	102000	108000		
Elektrownia					
Firlef	300-0	31000	31-00		
Gosławice	71000	6-000	72000		
Haberbusch i Schille			30000		
Kilweński i Scholtze					
Lilpop	83000	82500	85500		
Lenartowicz			520		
Lazzy					
Modrzejów	105000	10-000	115000		
Michałów	45700	45000	49000		
Małowski			180-00		
Norbil	16250	15000	18000		
Nobel	200-0	19 00	20000		
Orliwien i Karasiński		16000	1-000		
Ostrowiec	72000	70500	72 00		
Parowozy	23000	26 00	27-00		
Pustelnik		25000	25500		
Pocisk	6200	7000	7100		
Puls		32000	32-00		
Rudzi	44000	43250	49000		
Rehn Zieliński	34 00	3-500	34750		
Sila i Swiatlo	9500	10-00	10100		
Starachowice	44500	4-000	45000		
Spless	17-00	16500	17000		
Spirytus		520-0	53500		
Ursus	1-500	11-00			
Welel	179000	182500	190000		
Zawiercie			1625000		
Zieleniewski	1052-0	1057-0	111000		
Zyrardów	172000	165000	1-75000		
Akcje handlowe i inne.					
Borkowski	7050	7100	7400		
Drzewo	7400	7500	7500		
Hurt		8200	81-00		
Jablkowski	14 00	14300	15800		
Nafci	9200	9-00	9500		
Polhal		4200	4450		
Polska Centrala Handlowa					
Zegluga	4500	45-0	4700		
Akcje bankowe.			początek	koniec	wczoraj najwyższy
Bank Handlowy Warszawski	65000	62500	69500		
Dyskontowy	42000	49000	41000		
Kredytowy	18000	180-00	18000		
Zachodni	70500	75000	72000		
dla handlu i przemysłu	20750	22000			
Związku Sp. Zarobkowych	19000	19850	19750		
Polski Bank Przem. i Włókienniczy	4000	3950	4-00		
Przemysłowy Warszawski			4600		
Polski Bank Handlowy					
Kupiecki w Łodzi					
Ziemski Kredytowy Łwowski					
Bank Zjedn. Ziem Polskich	17750	18000	18000		
Papier lokacyjny.					
Milionówka			1800		
Listy ziemskie rublowe 4 i pół proc.			2600		
Listy ziemskie markowe 5 i pół proc.			58		
Listy zastawne m. Warsz.			350		
Waluty.					
Dolary St. Zjedn.	43575	43000	44000		
Dolary kanadyjskie					
Funtów angielskich					
Franki francuskie					
Marka niemiecka		2-07	2-11		
Franki belgijskie					
Franki szwajcarskie					
Korony czeskie					
Dewizy i czek.					
Belgia	2420	2410	2550		
Berlin	2-01	2-07	2-11		
Genewa	2-08	2-07			
Holandia			174-0		
Pariz	2-50	2-31	2-45		
London	207000	1-9750	210-00		
Nowy Jork	43400	42750	44000		
Nowy Jork drobne	42915	42435	4-000		
Praha			1340		
Wiedeń	65-00	62-50	65-00		
Szwajcaria	8175	8-75	8175		
Włochy			2150		
Sztokholm					
Bukareszt					

Knowania wywrotowe w Niemczech.

BAWARJA ZMOBILIZOWANA PRZEZ FASZYSTÓW.

BERLIN, 26 marca. (Tel. wł. „Głosu Polskiego“). Począwszy od soboty sytuacja w Niemczech przedstawia się niezwykle niepokojąco. Groźba faszystowskiego marszu na Berlin, pomimo chwilowego uspokojenia w ciągu dzisiejszego rana, nie jest usunięta. Mobilizacja faszystowskich gwardii narodowo-socjalistycznych została w całej Bawarii przeprowadzona bez żadnej przeszkody. — Wczoraj w południe bojowy oddział „Sturmabteilungen“ Hitlera odbył wielkie ćwiczenia na polach manewrów pod Monachium. Dzięki energicznej akcji ministra Seweringa przeprowadzenie mobilizacji w Turyni i w Prusach — o ile sądzić można — najzupełniej się nie udało. W ciągu soboty i niedzieli aresztowano na terytorium Turyni cały szereg kurjerów Hitlera, którzy przybyli samochodami z Monachium, rozkazując rozkazy mobilizacyjne.

Cała pruska „Schutzpolizei“ znajduje się na stopie mobilizacyjnej w alarmowym pogotowiu.

Odnosne rozporządzenie pruskiego ministra spraw wewnętrznych brzmi: „Z powodu grożącej akcji radykalnych elementów: wzmocnione alarmowe pogotowie policji bezpieczeństwa, oczekiwać rozkazów, w razie konieczności bezwzględne wystąpienia“.

Rząd bawarski zarządził wszystkie dochodzenia przeciwko faszystom i pozostaje najzupełniej bezradnym wobec zmobilizowanych bojówek Hitlera.

KTO KIERUJE FASZYSTAMI W BAWARJI.

BERLIN, 26 marca. (Tel. wł.). „Vorwärts“ donosi dziś z Monachium, że polityczna sytuacja w Bawarii jest w najwyższym stopniu krytyczna. Zamach stanu wprowadził jeszcze nie został dokonany, ale przypisać to należy rozłamowi, jaki panuje wśród nacjonalistycznych spiskowców. — Faszysti bawarscy podzieleni są na dwie grupy. Pierwsza, występująca pod białym - niebieskim sztandarem wielko - bawarskim, prowadzona jest przez kronprince Ruprechta, druga, pod czarnym - białym - czerwonym sztandarem niemieckim, podlega Hitlerowi. Po stronie Ruprechta staje bawarska partia ludowa. Hitler rozporządza poparciem Ludendorffa i nacjonalistycznych elementów „Reichswehry“. Z rządem bawarskim nikt się nie liczy. Jest pewne, że z chwilą gdy faszysti pod porządkują się jednej komendzie, rząd bawarski nie będzie nawet próbował stawiać im oporu.

JUTRZEJSZE POSIEDZENIE W KOMISJI.

BERLIN, 26 marca. (Tel. wł. „Głosu Polskiego“). Jutrzejsze posiedzenie komisji do spraw zagranicznych wyznaczone zostało wskutek nalegań partii demokratycznych, które domagały się wyjaśnienia stanowiska rządu niemieckiego. występującego il tylko przeciwko jednemu ugrupowaniu politycznemu, bo nie przeciwko wszystkim reakcywnym i monarchistycznym organizacjom.

Kancelerz Cuno, który miał dać osobiście wyjaśnienia w komisji spraw zagranicznych i odpowiadać na zaczepki osobiste, wezwał dziś do siebie ministra spraw zagranicznych Rosenberga i odbył z nim dłuższą naradę. Rosenberg wystąpi jutro w komisji zamiast kancelarza i ograniczy się li tylko do wyjaśnień dotyczących polityki zagranicznej Niemiec.

„CHOROBA“ KANCLERZA.

BERLIN, 26 marca. (Tel. wł. „Głosu Polskiego“). Prasa lewicowa omawia w ironicznym tonie nagłą niedyspozycję kancelarza, który się rozchorował i dowodzi, że zapadł on na zwykłą chorobę dyplomatyczną, ażeby uniknąć wyjaśnień nie tylko co do odbytej podróży w Bawarii, ale również co do stanowiska, jakie rząd niemiecki zajmuje wobec monarchistycznych i przewrutowych organizacji. „Rote Fahne“ atakuje w gwałtowny sposób obecną rząd Cuno i występuje zwłaszcza przeciwko ministrowi spraw wewnętrznych. Seweringowi, któremu zarzuca zaaranżowanie jakiejś komedii, celem upokorzenia podjętej przeciwko faszystom akcji, która w samej rzeczy nie istnieje.

CUNO PODA SIĘ DO DYMISJI?

WIEDEN, 26 marca. (A. W.). — „Neues Wiener Journal“, podaje wiadomość, o chorobie kancelarza Cuno, notuje równocześnie pogłoski, jakoby Cuno zamierzał podać się do dymisji.

SOCJALIŚCI NIEMIECCY PRZECIWKO KANCLERZOWI.

PARYŻ, 26 marca. (Telegr. wł. „Głosu Polskiego“). „New York Herald“ donosi, że pomiędzy kancelerzem Cuno a partiami socjalistów niemieckich przyszło do zupełnego rozłamu na tle oporu kancelarza co do stanowiska, zajmowanego wobec Francji.

Socjaliści postanowili wystąpić energicznie przeciwko kancelarzowi, któremu przysługują fałszywe spiskowanie z faszystami, łączenie się z prawicowymi organizacjami i utrudnianie porozumienia z Francją.

POZORNE ZWALCZANIE NACJONALISTÓW.

BERLIN, 26 marca. (Tel. wł. „Głosu Polskiego“). W tutejszych kołach dyplomatycznych zagranicy przeważa zdanie, że nagle, a w gruncie rzeczy tak słabe wystąpienie Seweringa, przeciwko „Deutscher Freiheitspartei“, tłumaczyć sobie należy tem, że w Niemczech tworzy się jednolity front faszystowski, który wobec śledzenia akcji jego przez komisję kontrolującą zaaranżował manewr energicznego wystąpienia przeciwko partii, która w akcji przygotowania przewrotu nie odegrała takiej roli, jaką jej pierwotnie przypisywano.

Seweringowi rozczołdzi się głównie o to, ażeby wobec komunistów zmanifestować swą energiczną postawę i wywołać wrażenie, że rząd niemiecki zwalcza wszelkie antrewolucyjne przewroty, ażeby móc tem energicznie wystąpić później przeciwko tworzącej się akcji samoobrony ze strony lewicy.

REWELACJE SEWERYNGA BEZ ECHA.

BERLIN, 26 marca. (A. W.). — Sprawa rewelacji ministra Seweringa, które w pierwszej chwili wywołały wielkie wrażenie we wszystkich warstwach społeczeństwa niemieckiego, i poruszane były b. żywo przez prasę wszystkich odcieni, od wczoraj nagle zdają się nie być dla prasy berlińskiej aktualne. — Nawet socjalistyczne „Vorwärts“ o rewelacjach tych nie wspomina w ani jednej wzmiance. Odnosi się wrażenie, że prasa niemiecka otrzymała z góry polecenie nie omawiania tej sprawy, celem uspokojenia opinii publicznej.

KARA ZA DEMONSTRACJE.

BERLIN, 26 marca. — Z Kreefeld donoszą, że belgijski sąd wojenny wydał surowe wyroki za udział w demonstracjach na aresztowanych kilku urzędników. Jednego urzędnika skazano na 8 miesięcy i 2 miliony kary, czterech na 2 miesiące więzienia i po milionie marek kary, pięciu urzędników i jednego urzędnika na 3 miesiące więzienia i 1 milion kary.

Firanki

po cenach fabrycznych poleca A. Tetzlaff i S-ka 100 Piotrkowska 100. Tel. 541.

ZAMACH KOMUNISTYCZNY W SAKSONII.

BERLIN, 26 marca. (Tel. wł.). Cała prasa prawicowa niemiecka publikuje alarmujące wiadomości o mobilizacji komunistycznych bojówek Komunistów występują w zielonych koszulach i przygotowują się do okupacji wszystkich centrów przemysłowych. Rothausen ma się znajdować już pod kompletną władzą komunistów. „Ostpreussische Zeitung“, donosi, że na ulicach Drezna rozgrywa się się krwawe walki między komunistami i policją i że należy się spodziewać proklamowania republiki rad Saksonii.

O POKÓJ Z TURCJĄ.

LONDYN, 26 marca. (PAT). — Rzecznik w sprawie prowadzący w dalszym ciągu obrady nad ustaleniem ogólnego sprawozdania dla nowej konferencji pokojowej.

Komisja polityczno-prawna odrzucała żądanie tureckie w kwestii granic wzdłuż Marcy między Turcją a Grecją, przewidzianej w projekcie lozańskim. Komisja finansowa odrzucała żądanie Turcji w kierunku wyłączenia cłażarów, wynikających z gwarancji za pewne linie kolejowe, długu otomańskiego i nieprzekładania tej sprawy całemu trybunałowi międzynarodowemu.

Komisja gospodarcza przeprowadziła poprawki w systemie koncesyjnym i postanowiła zalecić sojusznikom ograniczenie do minimum interwencji rządu tureckiego w stosunku do koncesjonariuszy.

ECHA MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI IZB HANDLOWYCH.

RZYM, 26 marca. (PAT). Clementel i Wooth, delegaci francuski i amerykański na międzynarodową konferencję izb handlowych, dali wobec przedstawicieli prasy wyraz swemu zadowoleniu z wyników konferencji, przyczem zaznaczyli, że obecność delegacji amerykańskiej zdaje się wskazywać na zmianę opinii amerykańskiej na korzyść interwencji Ameryki w sprawach europejskich.

WIEDEN, 26 marca. (PAT). — „Die Stunde“ donosi z Rzymu, że przybył tam Stinnes incognito i konferował z członkami delegacji amerykańskiej na międzynarodowej konferencji izb handlowych, w szczególności z „królem stalowym Graffem“.

PRZEDSTAWICIEL SOWIECKI W BERLINIE.

BERLIN, 26 marca. (Tel. wł. „Głosu Polskiego“). Z wiadomości go źródła donoszą, że przedstawiciel rządu bolszewickiego Krestinski ma być w najbliższym czasie odwołany.

Następca jego ma być Radek Sobelson. Powszechnie przypuszczają, że rząd niemiecki na kandydaturę Radka się nie zgodzi.

W RAZIE ŚMIERCI LENINA.

MASKWA, 26 marca. (A. W.). Na posiedzeniu „Weika“ rozpatrywana była sprawa wyboru prezesa „Sownarkomu“ w razie śmierci Lenina. W toku obrad wysunęto kandydatury Kalinina, Rosensfelda i Stalinina, przyczem stwierdzono konieczność, aby następcą Lenina był rosyjanie czy staj krwi.

Po dłuższych debatach ustalono kandydaturę Rykowa, która znalazła ogólną aprobatę.

RYKOW O CHOROBY LENINA.

REWEL, 26 marca. (Russpress). Podczas uroczystego posiedzenia sowietu moskiewskiego, poświęconego jubileuszowi 25-lecia partii komunistycznej, Rykow, zastępca Lenina, wystąpił z mową o chorobie tego ostatniego. Przypisał on, że stan zdrowia Lenina stale się pogarsza i uważał się, że choroba Lenina jest dotkliwym ciosem dla międzynarodowego ruchu proletariackiego.

Konflikt francusko-niemiecki.

PROJEKT „ECHO DE PARIS“.

PARYŻ, 26 marca. „Echo de Paris“ zajmując się w artykule wstępnym sprawą odszkodowań wypowiada się za przyjęciem planu odszkodowań, według którego Niemcy zobowiązałyby się płacić odszkodowania w następujący sposób:

1) według sum potrzebnych na odbudowę zniszczonych obszarów w poszczególnych krajach;

2) według wysokości długu angielskiego w Stanach Zjednoczonych, oraz długów Francji i Włoch w Stanach Zjednoczonych i Anglii;

3) według wysokości kosztów okupacyjnych, które ewentualnie mogłaby zahipotekować na majątku Niemiec.

Rzady państw sprzymierzonych musiałyby przyjąć na siebie uregulowanie tego planu w głównych zarysach, zaś komisja odszkodowań zajęłaby się ostatecznym sformułowaniem i przeprowadzeniem postanowień.

STINNES W RZYMIE.

BERLIN, 26 marca. (AW). „Express Correspondent“ donosi, że wjazd Stinnesa do Rzymu wywołał w tutejszych kołach politycznych niezwykle wielkie wrażenie.

Koła handlowe niemieckie oświadczają, że wizyta Stinnesa w Rzymie ma charakter prywatny, natomiast koła polityczne Rzeszy nadały wizycie tej doniosłe znaczenie.

KONFERENCJE STINNESA Z AMERYKANAMI.

BERLIN, 26 marca. (AW). Stinnes odbył kilka konferencji z członkami delegacji amerykańskiej, którzy uczestniczyli w kongresie międzynarodowym izb handlowych.

Szczególne zainteresowanie budzi konferencja Stinnesa z amerykańskim królem stalowym Grvh, który w swoim czasie był przyjęty przez króla włoskiego i premiera Mussoliniego.

CZY MUSSOLINI PRZYJMIE STINNESA?

RZYM, 26 marca. (PAT). Stinnes odleciał dziś wieczorem do Mediolanu, gdzie obecnie przebywa premier włoski Mussolini. — W kołach politycznych zapewniają, że Mussolini nie przyjmie w Mediolanie Stinnesa. Sekretarz Stinnesa oświadczył dziennikarzom włoskim, że Stinnes przybył do Rzymu w charakterze prywatnym.

NARADY AMBASADORA AMERYKAŃSKIEGO Z MIN. ROSENBERGIEM.

WIEDEN, 26 marca. (A.W.). — Donoszą tu z Berlina, że ambasador amerykański odbył konferencję z ministrem spraw zagranicznych Rzeszy Rosenbergiem.

Do konferencji tej berlińskie ko-

ła polityczne przywiązują wielkie znaczenie.

NARADY WŁOSKO-BELGIJSKIE

PARYŻ, 26 marca. (Tel. wł. „Głosu Polskiego“). Belgijski minister spraw zagranicznych Jaspar wyjeżdża dziś do Rzymu na konferencję, którą ma odbyć z Mussolinim.

BONAR LAW O WYCOFANIU WOJSK Z NADRENI.

WIEDEN, 26 marca. (A. W.). — Z Berlina donoszą, jakoby Bonar Law na posiedzeniu izby gmin w środę zamierzał przedstawić stanowisko rządu angielskiego wobec wniosku stronnictwa robotniczych i liberalnych w sprawie wycofania z Nadrenji i pozostawienia Nadrenji pod kontrolą ligi narodów.

ZNOWU ZAMORDOWANIE ŻOŁNIERZA FRANCUSKIEGO.

WIEDEN, 26 marca. (A. W.). — Donoszą tu, iż w miejscowości Weiter, w zagłębiu Ruhry, zastrzelono znów żołnierza francuskiego.

Bliższych szczegółów brak.

NAPAD NA OFICERA.

WIEDEN, 26 marca. (A. W.). — Ze Strassburga donoszą, iż komendant garnizonu Neukirchen w zagłębiu Saary, kapitan francuski Deschampe, został napadnięty przez nieznanych sprawców i ciężko ranny.

DUESSELDORF, 26 marca. (P). W Neun Kirchen (zagłębie Saary) siedem osób zaatakowało i zraniło kapitana francuskiego w chwili gdy powracał do domu. W mieście zastosowano sankcje i zabroniono odbywania wszelkich zgromadzeń, oraz nakazano zamknięcie w godzinach nocnych wszystkich lokalit publicznych.

MORDERCA SMEETSA.

ESSEN, 26 marca. (Pat). — W czasie konfrontacji z trzema świadkami, tożsamość osoby sprawcy zamachu na Smeetsa, Le tuschmana, została formalnie stwierdzona.

ARESztOWANIE GEN. VON MUDRA.

WIEDEN, 26 marca. (A.W.). — „Neue Freie Presse“ donosi z Frankfurtu, że francuzi aresztowali w Wiesbaden generała niemieckiego von Mudra. Przyczyny aresztowania nieznane.

DELEGAT PAPIEŃSKI W KOŁONII.

BERLIN, 26 marca. (A. W.). — Delegat apostolski dla zagłębia Ruhry mng. Testa przybył 25 marca do Kolonii.

złożył swą rezygnację z godności prezesa związku dyrektorów teatrów polskich z powodu objęcia działu teatralnego w Warszawie w jednym z pism codziennych. Wybór nowego prezesa nastąpi w kwietniu, na dorocznym zebraniu członków związku.

O jednolity program szkół handlowych.

w) Wczoraj w handlowej szkole państwowej przy ul. Chłodnej 33 rozpoczętą się trzydniowy zjazd dyrektorów, profesorów szkół handlowych.

Otwarcia zjazdu dokonał kierownik ministerstwa oświaty p. Mikułowski-Pomorski. Zjazd obraduje nad ustaleniem jednolitego programu szkół handlowych.

Śpiączka w Warszawie.

w) W okresie ostatniego tygodnia zarejestrowano wśród ludności miejscowej 13 wypadków śpiączki, z których 4 były śmiertelne. Prócz śpiączki zameldowano 50 wypadków odry, 22 szkarlatyny, 12 duru brzusznego i 11 koklusu.

Warszawa.

—o—

Ocena podręczników szkolnych.

w) Wczoraj w ministerstwie rozpoczęło się plenarne posiedzenie specjalnej komisji, powołanej do oceny podręczników szkolnych. Obrady zagał i przewodniczył konferencji podsekretarz stanu p. T. Łopuszański.

W obradach biorą również udział delegaci okręgów prowincjonalnych.

Zjazd dyrektorów teatrów polskich.

w) Wczoraj rozpoczął w Warszawie swe obrady zjazd związku dyrektorów teatrów polskich. — Zjazd został zwołany z powodu przesilenia finansowego, jakie przechodzą dziś wszystkie teatry w Polsce. Członkowie zjazdu rozważają poszczególne punkty kontraktu normalnego artystów oraz regulaminu kontraktowego, które ulec muszą zasadniczej zmianie, aby teatry dalej istnieć mogły.

Na zjeździe p. Jan Lorentowicz

Dlaczego przemysł łódzki przeżywa kryzys.

W przemyśle włókienniczym panuje wciąż jeszcze sytuacja poważna, spowodowana brakiem gotówki, oraz zbliżającymi się świętami, co znacznie wpłynęło na ilość dokonywanych obecnie transakcji. Przemysł, szczególnie na prowincji, znajduje się w warunkach bardzo ciężkich, bo ostatnio nawet brak jest weksli.

O ile sytuacja nie ulegnie żadnej zmianie, to należy oczekiwać po świętach dalszego pogorszenia się warunków produkcji.

W podobnej sytuacji znajdują się farbiarnie zarobkowe i wykończalnie, którym zupełnie brak gotówki, a nawet weksli klienci nie wpłacają, tak że obecnie praca idzie dlatego, aby robotnikom w okresie przedświątecznym zapewnić zarobki. Zaznaczyć należy, że sytuacja ta dotyczy zarówno małych, jak większych farbiarni.

Eksport z Łodzi, szczególnie do Rumunii, zmniejszył się ostatnio znacznie a spowodował to zastój w Rumunii, stosunki walutowe u nas, a także chwiejny kurs lei rumuńskich. Do tego przyczynia się również wprowadzenie ograni-

czeń w Rumunii, dążących do zmniejszenia ilości banków z prawem handlu dewizami, które to zarządzenia ostatnio wydano i w Polsce. — Wobec tego przemysł łódzki szuka innych rynków i towarów swe stara się kierować do państw bałtyckich, Holandji, Danji i Anglii, gdzie kierowane są również towary drukowane, t. zn. tańsze. Co się tyczy towarów białych, to te nie wytrzymują konkurencji z towarami angielskimi pomimo niskiego kursu marki polskiej. Do tego przyczynia się również znaczne ułatwienie w stosunkach kredytowych. Bądź co bądź eksport ten zmniejszył się znacznie. Co się tyczy eksportu do Rosji, to jest on utrudniony, przede wszystkim z powodu braku odpowiedniej umowy handlowej, a także polityki rządu rosyjskiego. Przez pewien czas na szmugiel patrzano przez palce, ale obecnie wprowadzono w tej dziedzinie znaczne obostrzenia i ścisłą kontrolę. Wiedzi również pochłania pewną część produkcji łódzkiej dla państw powstałych na terytorium b. Austrii. (bip)

Sytuacja w średnim przemyśle włókienniczym w Łodzi.

Panujący w średnim i mniejszym przemyśle włókienniczym w okręgu łódzkim dotkliwy brak środków obrotowych zelał w ostatnim czasie. P. K. K. P. udziela obecnie za pośrednictwem kilku banków miejscowych wydatniejszego kredytu dyskontowego firmom, zrzeszonym w krajowym związku przemysłu włókienniczego. Dzieje się to w ten sposób, że odnośne firmy, uznane przez związek jako kompetentne do otrzymania takiego kredytu, dyskontują swój posiadany portfel w jednym z tych banków, a P. K. K. P. przyjmuje następnie weksle te, zapożyczając w żyro banku do redyskontu. Sposób ten zastosowany został dlatego, że P. K. K. P. ze względów natury technicznej nie może

zbyt rozszerzać liczby swych bezpośrednich klientów, a następnie w portfelu instytucji biletowej znajdować się mogą tylko weksle zapożyczane w żyro firm, dających pełne gwarancje terminowej zapłaty długu wekslowego lub w żyro bankowe. Ponieważ wiele z firm mniejszych nie odpowiada ściśle odnośnym wewnętrznym przepisom P. K. K. P. zastosowano ten rodzaj kredytu, który zresztą jest dla instytucji biletowej najstosowniejszy i wszędzie na świecie praktykowany.

Jak się dowiadujemy ze sfer średniego przemysłu, oddział łódzki P. K. K. P. bardzo życzliwie traktuje zgłoszenia o kredyt ze strony solidnych, dawno istniejących, firm średnich i w wielu wypad-

kach udziela im nawet kredytów dyskontowych bezpośrednio. Ponadto czuwa troskliwie nad doborem instytucji bankowych, którym powierza rozdział kredytu udzielanego pośrednio.

W ten sposób, dzięki życzliwemu traktowaniu tej sprawy przez tutejszy oddział P. K. K. P. najdotkliwsza bolączka przemysłu średniego w znacznej części została usunięta i odnada słuszny i do niedawna uzasadniony zarzut, że P. K. K. P., względnie stojący za nim rząd, popiera tylko przemysł wielki. — pz —

O płace w złotych.

W całym szeregu fabryk odbyły się zebrania robotników, na których uchwalono rezolucje domagania się wypłaty zarobków w fabrykach według kursu złotego polskiego. (bip)

Walka z lichwą.

Skazani zostali za sprzedaż artykułów pierwszej potrzeby po wygórowanych cenach, brak cenników oraz nieujawnianie cen następujący kupcy: Gustaw Grin (Kilińskiego 36) na 500.000 mk., Boruch Rundstajn (Konstantynowska 42), Moszek Wieruszowski (Nowomiejska 17), Aleksander Wolski (Rzgowska 47), Michał Janowski po 300.000 mk., Abram Bornstein (Nowomiejska 17), Zygmunt Lipiński (Wólczańska 85), Jan Jes (Al. Kościuszki 17), Józef Szafranski (Rzgowska 39), Symcha Baum, Jasek Sroka (Wschodnia 19), Chaskiel Chasklowicz (Plac Wolności 3) po 100.000 mk.

W związku z zarządzeniami przez starostwa środkami, mającymi na celu walkę z paskiem na artykuły pierwszej potrzeby, skazani zostali za pobieranie nadmiernej ceny:

Chil Stempel (Wschodnia 51) na 250.000 mk. grzywny i konfiskatę 2 kop. jaj. Moszek Szajnal (Brzezińska) 100.000 mk. i 3 dni aresztu. Moszek Zytnan (Brzezińska) 100.000 mk. i 3 dni aresztu. Poza tym wiele spraw znajduje się w toku dochodzenia. Jednocześnie, celem bardziej racjonalnego prowadzenia walki z niesumiennością kupiectwem, zwrócono się do województwa z prośbą, aby poleciło izbie skarbowej wydanie zarządzeń dla urzędów patentowych, aby przed wydaniem świadectw przemysłowo-handlowych żądano

Urlopy rezerwistów.

Rozkaz o urlopach dla rezerwistów ukaże się w dniu dzisiejszym.

Prawdopodobnie względem rezerwistów zostaną z małymi zmianami zastosowane normy obowiązujące ogół wojskowych. Spodziewany jest jednakże większy procent urlopów.

Rezerwiści żonaci, wyznania mojżeszowego, o ile są głowami rodzin, mają być zwolnieni na tegoroczne święta Pesach.

Z uwagi na to, że dzień wigilijny — kiedy to odprowadzane są uroczyste nabożeństwa sederowe — przypada dnia 31 marca b. r. — mają wszyscy oni otrzymać przepustki, wystawione w takim czasie, ażeby zdążyć przyjechać do celu podróży przed zachodem słońca w piątek 30 marca.

Podróż ma się odbywać na własny koszt.

Przed wyborami do rady miejskiej

Właściciele nieruchomości miłują ojczyznę, szanują prawo i chcą uzdrowić gospodarkę miejską.

Pod temi hasłami przystępują do wyborów do rady miejskiej.

Na ogólnym zebraniu członków stowarzyszenia właścicieli nieruchomości m. Łodzi i przedmieść, zgrupowanych w stowarzyszeniach przy ulicy Traugutta 4 i Rzgowskiej 51, wybrany został komitet wyborczy właścicieli nieruchomości m. Łodzi i przedmieść, dla przeprowadzenia wyborów do rady miejskiej w Łodzi pod hasłem umiłowania ojczyzny, poszanowania prawa i uzdrowienia gospodarki miejskiej. Siedziba tego komitetu znajduje się przy ulicy Traugutta 4 na parterze z frontu.

Skład komitetu stanowią: Stanisław Bartzak, Czesław Wojcie-

chowski, Władysław Wołkowski, Artur Credo, Aleksander Urbański, J. Debowski, Juliusz Palmer, Gustaw Klukow, Bolesław Kotkowski, Wojciech Kusak, Feliks Drozdowski, Józef Leski, J. A. Wolanek, Nowakowski, Winczewski, Puhan, Grzelak, Sobczak, Czajkowski.

Posiedzenia komitetu odbywała się stale we wtorki. Komitet wyłonił dwie sekcje: finansową i propagandową, które odbywają posiedzenia w tymże lokalu. Komitet ma nadzieję, że zdoła zgrupować potrzebną ilość przedstawicieli mieszczaństwa przy wyborach do rady miejskiej.

Blok kupców żydowskich.

W stowarz. kupców i przemysłowców (Piotrkowska 10) odbyło się przedwyborcze zebranie z udziałem przedstawicieli związków kupieckich i rzemieślniczych. Po dłuższej dyskusji na temat zbli-

żających się wyborów uchwalono stworzyć blok celem zapewnienia żydowskiemu kupiectwu i przemysłowi odpowiedniej reprezentacji w przyszłej radzie miejskiej.

od petenta okazania koncesji. W wielu wypadkach obwinieni przed kładają świadectwa przemysłowe, uprawniające ich do handlu artykułami powszechnego użytku, jakkolwiek nigdzie nie posiadają stałego miejsca zamieszkania. Sta-

rostwo występuje z całą energią przeciwko drożyznie, jednak w wielu wypadkach akcja ta jest spaliwana, ponieważ drożyzna płynie ze wsi, gdzie władza starostwa w tym kierunku jest minimalna. (bip.)

STANISŁAW PRZYBYSZEWSKI.

50)

Il Regno Doloroso.

Powieść.

(Ciąg dalszy).

I cała jego konstrukcja „czarnej mszy” zawiodła, jak również był przekonany, że wdowa Maurillac, której dziecko, według jego koncepcji, Gorgel zamordowała, wcale nie istniała.

De Lanire był zrozpaczony — runął cały gmach, wspaniały i podziwu godny, który miał się stać niesłychanym pomnikiem jego bezmiernej bystrości i jurystycznego jasnowidztwa — nie z niego nie pozostało prócz kilku drzazg, paru okonconych megalomanią głupota belek.

Jedno tylko tłukło mu się po głowie: Lafonde — Ducrot.

Tak, tak, nie mylił się, nie mógł się mylić — ten urojonny Lafonde był Ducrotem — Ducrot panował nad czarownicami, w ich zeznaniach słyszał Ducrota, mógł z całą pewnością stwierdzić, kiedy jego opowiadanie słabło, lub się wzmagalo, widział dokładnie do jakiego stopnia wola Ducrota podczas przesłuchań notowała lub słabła w konwulsyjnych opadach takiej Gorgel lub Detsail.

Ducrot — Ducrot! i w tej samej chwili, jakdyby się była ściana rozstała, stanął oko w oko z Ducrotem. Zerwał się w niemym przerażeniu z kanapy, z której jak

mu się zdawało, nie będzie się mógł zwlec i po dniach całych.

Może i cała minuta zbiegła, zaczęli się ich oczy oderwały od siebie.

— Ksiądz Ducrot?! — wybełkotał wreszcie De Lanire.

— Tak — ja — ksiądz Ducrot w własnej osobie.

Znowu długie, głuche milczenie. Ksiądz siadł na rogu kanapy, z której De Lanire był się zerwał.

— Pan jest bardzo znużony, niech się pan moja obecnością nie denerwuje — niema do tego najmniejszego powodu...

— Z czym i poci tu ksiądz przyszedł o tak późnej godzinie?

W tej samej chwili przeleciało De Lanire'owi przez myśl, że to może nie Ducrot, tylko jego astralne ciało i nie wiedząc o tem, wyciągnął ręce, by zjawę pomacać.

— Posłuchaj pan metoda nie wiernego Tomasza, któremu Chrystus kazał palce w swe rany włożyć — kni Ducrot — ja ran tych nie mam i namacalnych dowodów dać nie mogę, w każdym razie zdradzasz się pan, że jesteś wiernym Tomaszem w sprawach, o których zwykły śmiertelnik nie wie — bardzo, bardzo mnie to cieszy, że pan nie dowierza tej zewnętrznej skorupie, jaka się ciałem zowie i przypuszcza w każdej zjawie to

inne ciało, którego marnem oskorpupieniem są kości, mięśnie, nerwy — prawda? W tej chwili jest pan przekonany, a raczej w niepewności, czy pan ma przed sobą Ducrota „vere ac corporaliter” czy też „fictive ac imaginative” — niech się Pan uspokoi — ten Ducrot, który tu na krawędzi nąskiej kanapy siedzi, jest całkiem ten sam, który tłumaczy zeznania czarownicy, nie zawsze dosłownie, częstokroć tak, jak mu się podoba — a zresztą niekiedy się nudzi całem tem niechlujnem błaznstwem. Tak, tak... nie mam ran w któreby pan mógł palce włożyć, ale mam pewność, że pan dużo skorzystał w obcowaniu z de la Ralde... Prawda?

De Lanire zanurzał myślę — jakieś straszne przerażenie wytało mu cały mózg.

— De la Ralde? — wybełkotał.

— Oczywiście de la Ralde — sukub naśki, czy też wampir który wstał Pana w położeniu bezwici.

Przyznał Pan, że siedzia, który ma czarownicę sadzić, a sam jest nawiedzany przez szatańskiego sukuba, wysłać, czy też wysłanniczkę najniebezpieczniejszego z szatańców, bo tylko tacy sukubami rozpoznadzała, siedzia, który te mu sukuby się nie oniera, ale, przeciwnie, bezwzględnie mu się poddać — taki siedzia... he, he... coż panie De Lanire — ośmił pan powiedzieć o takim sedzi?

De Lanire milczał jakby piorunem rażony.

— I pan przecież nie jest na tyle naiwnym by na chwilę mógł uwierzyć, iż Szatan porwał żywcem de la Ralde, by ją obić w wie-

czne posiadanie — pan — he, he — nie wierzy wogóle w Szatana — a co? — zdaje mi się, że w tej chwili pan się serdecznie rozśmiał — pan przeciwnie jest napelniony ciężkim lekiem, gdzie się de la Ralde, tak piekielnie dla pana niebezpieczna, podziła — a pan doskonale zdaje sobie sprawę jakby de la Ralde mogła jednym zeznaniem pana obciążyć — a jużby się pan nie mógł z tego wykić, że był z nią razem na sabacie, w którym Migalena i Bocal msze odprawiali — a nie mam potrzeby tać przed panem, że i ja i marki za d'Espinasie widzieliśmy pana — i obecnym był również synowiec Pański St. Croix.

A co? Zgadza się?

Pytanie Ducrota było tak surowe, tak nagłe, tak nie znoście żadnego przeciwno, że De Lanire nie wiedząc o tem, że coś mówi, pokornie odpowiedział:

— Zgadza się!

A więc wobec tego najwyższy czas, by pan raz wreszcie skreślił tę temu procesowi — póki jeszcze czas, noki na nnie została fatalnie jeszcze w cała te historie wplataną, a czem panu t grozi — pan chyba najlepiej wie.

De Lanire już się nie ludził.

— Wiem, — mówił Ducrot z naciskiem, że pan wywoływał niekiedy moce — posłuszała wywołanie naśki de la Ralde, mimo, że siedzia przukuta do ścian w głębokiej niwicy, przynosił ją do pana moca de la Ralde onętaną nachelek... powołał pana na sabat — och! jaki pan nieostrożny! Jak mógł siedzia być tak nieostrożny!

Przeszła długa chwila milczenia. Teraz De Lanire był tylko ciekaw, do czego Ducrot zdążył. Opadł go nagle lek — czuł dziwny spokój w sobie, spokój tak głęboki i w swej samotni przeważający, jaki chyba ludzie odczuwają, którzy wiedzą, że szafot dla nich pewny.

— Ja to wszystko rozumiem, — cały ogrom niebezpieczeństwa, w jaki się dostalem — nawet nie wiedząc o tem, nie rozumiem tylko, z czem ksiądz tu do mnie przyszedł — aha! uśmiechnął się: ksiądz przyszedł właściwie w własnym interesie — ksiądz przecież, że jestem na całkiem pewnym tropie.

— To znaczy? pytał Ducrot z szyderczym, kpiącym uśmiechem.

— To znaczy, — De Lanire zaśmiał się również szyderczą kłólką, — to znaczy, że nie nomylił gdm tak gwałtownie chciał wiedzieć, kto to jest ten Łukasz Lafonde... I to znaczy, że teraz mam ta pewność — Łukasz Lafonde, to Ducrot!

— Ha, ha, ha — jaki pan przekonliwy, a równocześnie naiwny — wysoce naiwny! Gdyby chodziło o zidentyfikowanie Lafonde z Ducrotem, mógłby się pan całe życie, nawet no cała wieczność wysilać, a nigdy, pan tego dokonać nie zdołał — przeciwnie: tron naśki nie sa dla Ducrota niebezpieczne, ale w najwęższym stopniu dla pana... Czy pan słyszy co mówię? Ma pan tak roz-taroniona minę, jakby pan sobie z całego swego położenia sprawy nie zdawał...

(d. c. n.)

wać, że w najbliższym czasie wywóz z Niemiec będzie w dużym stopniu łatwiejszy, aniżeli dotychczas.

Wysokość cel wwozowych jest w Niemczech ustalana co tydzień w zależności od kursu waluty. Poczynając od dnia 15 lutego stawki celne są coraz niższe. Wynoszą one mianowicie (w procentach stawek nominalnych) w tygodniu od 14 do 20 lutego 710,000 proc. od 21 do 28 lutego od 1 do 6 marca 594,500 " od 7 do 13 marca 526,000 " od 14 do 20 marca 524,000 " od 21 do 27 marca 524,500 " od 28.III do 8.IV 509,500 "

Tydzień giełdowy.

W tygodniu sprawozdawczym tendencja zniżkowa na rynku walutowym ustąpiła znowu tendencji silniejszej i kursy dewiz i walut podniosły się dość znacznie.

Przyczyn tego zjawiska należy szukać w zmianie sytuacji politycznej. Na pierwszą wieść o zachwianiu się obecnej większości rządowej i możliwości utworzenia bloku płaśnowo-prawicowego zareagowała giełda natychmiastowym podniesieniem kursu walut. Jasnym jest bowiem, że utworzenie tego bloku i objęcie przez niego steru rządów równoznaczne jest z zupełnym zagwoźdzeniem reformy skarbowej i pogrzebaniem wszelkich nadziei na poprawę stanu waluty. Ponieważ na razie rząd dotychczasowy jeszcze w swoim istnieniu zagrożony nie jest, można z wyjątkiem dotychczasowej uważać — o ile sytuacja nie zmieni się — za przejściową.

Kurs marki polskiej w Zurychu pozostał bez zmian.

Duże ożywienie i zwyżka kursów daje się spostrzec na giełdzie akcji. W tygodniu ubiegłym cały szereg spółek akcyjnych uchwalił wydać nowe emisje i zainteresowanie tymi papierami jest znaczne.

Giełda giełdy pieniężnej w Łodzi.

Łódź, dn. 26 marca 1923 r.

Dolary St. Zjednoczonych (gotówka) w placeniu 4500, — w żądaniu 4525, w transakcji —

Dolary St. Zjednoczonych (czeki) w placeniu 4275, w żądaniu 4300, w transakcji —

Franki belgijskie (czeki) w plac. 2400, w żąd. 2425.

Franki francuskie (czeki) w plac. 2805, w żąd. 2830.

Franki szwajc. (czeki) w plac. 8050, w żąd. 8115, w tranz. —

Funtów ang. (czeki) w plac. 199,250, w żąd. 200,750, w tranz. —

Korony austr. (czeki) w plac. 0,61 w żąd. 0,62.

Korony czeskie (czeki) w placeniu — w żąd. —, w tranz. —

Marki niem. (got.) w plac. 2,07, w żąd. 2,10, w tranz. —

Marki niemieckie (czeki) w plac. 2,05, w żąd. 2,10, w tranz. —

Miljonówka w plac. — w żąd. 1750.

Nierządowa giełda warszawska.

Wczoraj na warszawskiej giełdzie nierządowej notowania były następujące:

Dolary 42,500
Funtów 200,000
Franki 2760

Marki niem. 2,05
Ruble złote 2400000
Ruble srebrne 12000
Bilon 5700

Giełda nierządowa w m. Łodzi.

Wczoraj na nierządowej giełdzie w m. Łodzi tendencja była spokojna, utrzymana przy obrotach średnich.

Placeno:
Dolary 43,20—43,400
Funtów 205,000—206,000
Franki tr. 2800—2830
Franki belg. 24 0—2410
Franki szwajc. 8,10—8,075
Marki niem. 2,12—2,09
Korony austriackie 0,60
Kor. czeskie 1300—1510
Liry 2100
Lira rumuńska 180
Miljonówka 190
Wiedeń czeki 0,62
Berlin czeki 2,08—2,07
Ruble złote 24,400
Ruble srebrne 12,000

Urządowa giełda gdańska.

GDANSK, 26 marca. — (Telegr. wł. „Głosu Polsk.”) — Na dzisiejszym zebraniu giełdy gdańskiej notowano:

Warszawa 48,41,50—48,74,50
Marka polska 50,12—50,35
Nowy-Jork 20,897,62—21,02,38
Londyn 97,65,25—98,14,75
Paryż 1,351,61—1,358,39
Poznań 48,44,50—48,74,50
Holandia 8,253,35—8,278,15

Nierządowa giełda gdańska.

GDANSK, 26 marca. (Tel. wł. „Głosu Polsk.”). Po zamknięciu giełdy gdańskiej notowania były następujące:

Dolar 200 0
Marka pol. 50,05

Urządowe notowania w Berlinie.

Zamknięcie giełdy

BERLIN, 26 marca. (Telegr. wł. „Głosu Polsk.”). Na urządowej giełdzie berlińskiej notowania były następujące:

Warszawa 49,00
Marka polska 49,50
Nowy-Jork 20,862,71—20,967,29
Londyn 97,75—98,245
Paryż 1,358,14—1,344,86
Wiedeń 29,04—29,20
Praga 618,69—621,81
Włochy 1,015,95—1,021,05
Belgia 1,162,08—1,167,92
Budapeszt 4,65—4,69
Szwajcaria 5,81,54—5,870,66
Helsingfors 561,59—564,41
Sofia 142,62—143,34
Holandia 8,224,5—8,270,65
Christiania 5,775,35—5,794,47
Kopenhaga 4,01,95—4,055,07
Sztokholm 5,541,11—5,56,89
Hiszpania 3,201,97—3,218,03
Buenos-Aires 7,638,50—7,756,80
Tokio 9,975—10,025
Rio de Janeiro 2,489,25—2,510,77
Zagrzeb 215,96—215,04
Tendencja wzmocniona.

Nierządowe notowania w Berlinie.

Pogiełda.

BERLIN, 26 marca. (Telegr. wł. „Głosu Polsk.”). Po zamknięciu giełdy, notowania były następujące:

Warszawa 48,50
Marka polska 49,50
Nowy-Jork 20,950
Londyn 98,250
Paryż 1355
Wiedeń 29,35
Praga 622,50
Włochy 1,015
Belgia 1,171
Szwajcaria 5,872,50
Helsingfors 563,75
Holandia 82,5
Christiania 5,792,50
Kopenhaga 4,042,50
Sztokholm 5,572,50
Hiszpania 3,222,50

Końcowe notowania w Zurychu.

Zamknięcie.

ZURYCH, 26-go marca. (Telegram własny „Gł. Pol.”)
Warszawa 0,0150
Nowy-Jork 541,50
Londyn 25,39
Paryż 54,45
Wiedeń 0,007550
Praga 16,07,50
Włochy 26,42,50
Belgia 29,65
Budapeszt 0,12
Sofia 3,90
Holandia 215,50
Christiania 98
Kopenhaga 104,50
Sztokholm 144
Hiszpania 83,25
Berlin 0,0259,25

Obieg pieniężny i ceny w Rosji.

Biuletyn „Moskiewskiego instytutu do badania koniunktury” podaje ciekawe dane, dotyczące obiegu pieniężnego i cen w RSFRS. Obieg pieniędzy wynosił mianowicie w grudniu 1922 — 186.147.030.000.000 (186 kwadrilionów) rb. Że musiało dojść do tej zawrotnej wysokości — było dla oka znawcy widocznym, jeżeli zważywszy, że wzrastający obieg powodował stale wzrost cen, a naodwrotne wzrost cen wymagał wydatki administracji państwowej pokrywane przez prasę drukarską.

W grudniu r. 1921 obieg wynosił tylko 55 kwadrilionów, w grudniu 1920 tylko 17 trilionów.

Istotnie znaczenie posiadania tu nie liczy absolutne, ale t. zw. „tempo wzrostu obiegu”, t. zn. stosunek procentowy między przyrostem obiegu a wielkością obiegu na początku danego okresu; stosunek ten wahał się w poszczególnych miesiącach roku 1920 pomiędzy 11 a 16 proc., a doszedł w roku 1921 do 56 proc.; rok ten jest przełomowym — odtąd wzrost obiegu nie nadąża pędem poprzedniego, a mianowicie, w półroczu pierwszym roku 1922 „tempo wzrostu” wyniósł już tylko 26 do max. 38 proc. To osłabienie inflacji papierowej tłumaczy się regeneracją systemu podatkowego, która nastąpiła wraz z zapoczątkowaniem „nep” (nowa ekonomizacja polityka); wpływ podatkowy republiki w ciągu dziesięciu miesięcy roku 1922 podniósł się z 0,5 na 27 milionów rb. złotych, co nie stanowi sumy wysokiej, ale wykazuje tendencję do poprawy stosunków w dziedzinie skarbowości.

Co się tyczy cen, to wskaźnik moskiewski z drugiego tygodnia stycznia 1922 (przy cenach w styczniu 1912 — 1) wykazywał najmniejszy wzrost cen dla jarzyn i zbóż, wielokrotność wynosiła dla nich 11 wzgl. 15,5 milionów; największy wzrost wykazywały artykuły kolonialne (cukier, kawa itp.) mianowicie 57 milionów i odzież (z obuwem wlicznie) — 40 milionów. Wskaźnik ogólny dla wszystkich grup badanych towarów wynosił 25 milionów. T. zw. „tempo drożyzny” (z tygodnia na tydzień obliczane), które latem osłabło, w październiku ub. r. wynosiło znowu 10 proc. w przecięciu.

Oczywiście liczby wskaźnikowe dla drożyzny w oderwaniu od plac nie posiadają wielkiego zna-

czenia praktycznego. Odnosne dane znajdujemy w rosyjskich czasopiśmie: „Statystyka pracy” i „Metaowiec”. Pę tych danych plac efektywna robotnika (po uwzględnieniu dewaluacji pieniądza) wynosiła: w r. 1920—32,4 pr. płacy przedwojennej. 1921—31,0 proc., w sierpniu 1922—43 proc. płacy przedwojennej. Ten oczywiście wzrost płacy efektywnej ujawnił się jednakże tylko w przemysle drobnym i średnim, w wielkim (specjalnie kopalnictwie, hutnictwie itp.) dał się znacznie mniej odczuć. To samo zjawisko, obserwowane terytorjalnie, wykaże, że

stosunek obecnej efektywnej płacy robotniczej do płacy przedwojennej kształtuje się różnie w różnych częściach państwa, w obydwoich stolicach np. w Piotrogrdzie i Moskwie, stosunek ten jest znacznie korzystniejszy, płace bowiem efektywne tutaj przewyższają o 12 proc. przeciętnie ogólnorosyjskie.

Jak widzimy „nep” — który jest nawrotem do zwalczanego burżuazyjnego ustroju, przyniósł Rosji sowieckiej jeżeli nie naprawę gospodarstwa społecznego, to w każdym razie zapowiedź powojennej ale

Ustawodawstwo aeronautyczne.

Powietrze staje się w stopniu coraz wyższym stale używaną drogą komunikacyjną. To też wiele państw uznaje za wskazane uregulować ustawodawczo „stosunki drogowe” na nowych szlakach komunikacyjnych. Między innymi wydały odnośnie przepisów Niemcy, które, aczkolwiek się skarżą, że traktat wersalski zakładał gwałtowny cios rozwojowi ich rodzimego lotnictwa, niemniej widzą, że w ich powietrzu „stała się ciasno”. Poniżej podajemy szczegóły t. zw. „Luftverkehrs-gesetz vom 1. August 1922”, które jest ze wszech miar wzorowe dla prawnika, a nadwzraz ciekawe dla każdego nawet laika.

Ciekawe jest pierwsze zdanie ustawy: „Użytkowanie przestrzeni powietrznej dla celów komunikacyjnych jest wolne”. Oczywiście nie znaczy to, że Niemcy w czasie wojny np. obcym aparatom pozwolą przelatywać nad swym terytorjum i wyrzekają się wogóle t. zw. polskiej lotniczej, ale że właściciel nieruchomości nie może zakazać naturalnych skutków komunikacji lotniczej nad swoją nieruchomością — jest to do pewnego stopnia ograniczeniem prawa własności, które wg. postulatów cywilistyk, rozciąga się również na słup powietrza nad nieruchomością. Według nowej ustawy nie może właściciel nieruchomości zakazać lotnikowi przelatywania na do wolnie przez niego obranej wysokości. Zdawałoby się że jest to zupełnie zrozumiałe, prasa niemiecka podaje jednakże ciekawy fakt, że w czasie wojny niewien dyrektor banku zresztą w zupełnej zgodzie z „dekretem cywilnym” nie chciał zezwolić na założenie obok jego wille wojskowej szkoły lotniczej, ponieważ hałas śmigieł nie pozwalał mu spać spokojnie.

Co się tyczy zrzucania ulotnych kartek, co staje się ulubionym

środkiem reklamy, to jest to o tyle dopuszczalne, o ile właściciel nieruchomości na to udzielił zezwolenia. Nad miastami niemieckimi, na które rozciągała swoją moc t. zw. „Przenisły policyjne o utrzymaniu czystości” zrzucanie ulotek jest wogóle zakazane.

Ciekawą jest dalej kwestia jakie przenisły prawne obowiązują na pokładzie aparatu podczas lotu Otóż, zasadniczo, te — które obowiązują w tem miejscu nad którym w prostonadziej linii anarar się znajduje: będzie to miało wielkie znaczenie przy roszczeniach o odszkodowanie, a ostatnio słyszeliśmy o urodzeniu się dziecka w aparacie — co jest jak wiadomo ważnym faktem z zakresu prawa cywilnego.

Dalej ustawa stanowi, że aparaty lotnicze muszą być zarejestrowane, a rejestracja poprzedzić musi zbadanie wartości aparatu. Każdy lotnik posiadający musi autoryzację ze strony państwa, która się wydaje tym, którzy wykazali się znajomością zawodu i posiadają 21 lat ukończonych, wyjątkowo lat 19. Obowiązek płci są równo uprawnione.

Aparaty lotnicze, wykazawszy wypadki wyższej konieczności, mogą lądować tylko w portach lotniczych, a na obszarach „niezamkniętych”, jak się ustawa wyraża, miejscowości, tylko na powierzchniach ziemi albo wody, niekorzystających ze specjalnego urzeczywistnianego miru (nicht eingefriedigte).

Ciekawe jest dalej, że posiadanie uzbrojenia, amunicji, gazów trujących, gołębi pocztowych, aparatów kinematograficznych i fotograficznych a również instalacji radiotelegraficznych i telefonów bez drutu — na pokładzie aparatu wymaga specjalnego zezwolenia odnośnej władzy.

NA WYPŁATE!

franki, portiere, towary męskie, damskie białe 135-7

P. CHARI,

Piotrkowska 37, w podwórzu.

Kup

pożyczkę złotą!

MASZYNY do pisania

Arytmometry „Triumphator”

oraz wszelkie przybory poleda

A. Chasins, Włozkańska 37,

Łódź, —

(róg 6-go Sierpnia), 091

Torebki, pończochy, galanterię męską poleca na ratw

R. GRABOWIECKI, Dzielna 2

SALA FILHARMONJI, Dzielna 20.

We wtorek, dn. 27 b. m.
o godz. 8.30 wiecz.

Janusz Korczak

wyglasi odczyt n. t.

„DZIECKO”

Bilety do nabycia w kasie Filharmonji. 517 4

Zakład Zdrojowo - Kąpielowy w Truskawcu

Małopolska Wschodnia

otwarty będzie w roku bieżącym od 1 maja do końca września.

Najwygodniejsze leczenie w pierwszym sezonie.
Wszelkich bliższych wyjaśnień udziela na żądanie

316—3

ZARZĄD ZDROJOWY.

Szafa

w dobrym stanie do u-brani poszukiwana do kupna. Może być w polowie do bielizny. Adresy proszę skierować do „Głosu” sub „Szafa” 456—5

Do sprzedania 30 morgi ziemi

w Kaliskiem za 20 milj. mk. Wiadomość: Konstancynowska 79, m. 5. 485—1

Dr. med.

Braun

Południowa 23.

Specjalista chorób

skórnych i wenerycznych.

Przyjmuje od 8—11 i 1—4

Łódź—8. Październik 4—5.

BUCHALTERKI

DUŻY DYWAN,

Dr. W. Łagunowski

biegłe pisańce na maszynie „Singer”, 1-szynie poszukuje poważna firma przemysłowa. Oferty do „Głosu” pod „Tom” 488—2

maszynę „Singer”, 1-szynie poszukuje poważna firma przemysłowa. Oferty do „Głosu” pod „Tom” 488—2

Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 12—2 po r. i od 5—8 w p. Łódź (Stara) 42.

FRANKI

N. podchodzące światła

Stalner i Weber, Piotrkowska 141.

w wielkim wyborze, jako też bielizna, konfekcja i modyfikacje po cenie bardzo przystępnej.

Do sprzedania

LAWO w bardzo dobrym stanie, AME-ROSKAN sześcio osobowy siodła i angiel-... 506—1

Tak
wygląda

PRAWDZIWY

CERES **TŁUSZCZ**
JADALNY

O POŁOWĘ

TAŃSZY

OD MASŁA

NAJLEPSZY DO GOTOWANIA, SMAZENIA I PIECZENIA.

Tłuszcze jadalne i oleje

Alima,
Kokowar,
Rose,
Shogun,
Boumeks

najlepsze
do gotowania,
smażenia i
pieczenia

są wszędzie do nabycia.

Najlepsze ameryk. maszyny do pisania

„Underwood”
Arytmometry syst. Odhner'a

poleca

A. Chasins, Łódź Wólczńska 37
(róg 6-go Sierpnia)

reprezentant firmy G. GERLACH w Warszawie. 352-2

CUKIERNIA
F. Grycendlera
62. Piotrkowska 62.

Na nadchodzące święta wielkanocne
poleca swoje wyroby, znane ze swej dobroci.
Uprasza się o wcześniejsze zamówienia.

Tow. Przem. Włók.

„Lana” Sp. Akc.
Zgierz, ul. Berka Joselewicza 12.

Przedziałnia wełny zgrzebnej i wigoni
poszukuje agentów do zbierania
obstalunków na przeróbkę. 4450-2

NASIONA

wszelkie polecają

Składy L. Jasińskiego
prowadzone od 1870 roku w Łęczycy i w
Łodzi, ul. Andrzeja 10. Cenniki na żądanie.

Samodzielnych

techników i kreślarzy

poszukuje poważna firma budowlana. Łaskawe
oferty z odpisami świadectw do Adm. „Głosu
Polskiego” sub. „K. K.” 320-3

POKOJU umeblowanego

przy inteligentnej rodzinie w centrum miasta
z wygodami poszukuje młody warszawianin
dobrze usytuowany. Oferty sub. „Warszawianin”
do Adm. „Głosu Polskiego” 415-2

Poszukuję od zaraz

mieszkania

składającego się z 4 lub 5 pokoi z wygodami
w śródmieściu. Mogę jednocześnie kupić meble
tegoż mieszkania. Oferty do Adm. „Głosu Polsk.”
pod „R. 125” 432-1

BRYLANTY,

perły, złoto, srebro, zegarki, różną biżuterię
stare zęby i dywany kupuję: placę najsumienniejszą
Sklep jubil. A. Kerszkorn, Cegielniana 37,
róg Piotrkowskiej 480-2-pz

Poloszenia drobne

Nauka i wychowanie.

(Za wyraz 150 mk.)

szkół języków, Piotrkowska 170. Francuski, angielski, niemiecki. Organizuje się nowe grupy. Opłata miesięczna Zapisy od 4-9. Prof. Deb. dalej również lekcje prywatne franc., angielski i niemiecki, Piotrkowska 102 3050-36

Kupno i sprzedaż.

(Za wyraz 180 mk.)

pobermany — szczeniata do sprzedania, Konstancynowska 88, 1 piętro front. 371-3-k

fortepian w dobrym stanie do sprzedania. Orla 5, m. 11. Do obejrzenia codziennie od godz. 5-7. 405-3-k

kupuję brylanty, złoto, srebro, zęby, biżuterię. Konstancynowska 7, M. Lich. 437-29-k

powerkotowe palto i kostium do sprzedania. Sienkiewicza 28, m. 8. 480-1-k

maszyny do szycia, 162-ka polowe na raty, Awret. Benedykta 54. 196-3-k

maszynę Singera sprzedam. Piotrkowska 182 pracownia gorsetów. 470-2-k

magiel do sprzedania. Zielona 44, róg Zakątniej. 428-3-k

okazyjnie do sprzedania rolwaga (jednokonna) na resorach. Pańska 85, II m. 14. 435-3-k

piانو zagraniczne krzyżowe w dobrym stanie do sprzedania. Południowa 18, Błasia. 500-1-k

pokój stołowy, dębowy, bufet, pomocnik, lustro, stół, zegar, 6 krzesel do sprzedania. Obejrzyć: od 10-1 i 5-5. Al. 1 Maja 1, m. 12. 459-1-k

piانو prawie nowe sprzedam. Piotrkowska 182, pracownia gorsetów. 471-2-k

power sprzedam marki „Torpedo”. Ul. Główna 67, III p., Richter. 498-1-k

power okazjnie sprzedam także para łóżek dębowych za 40 tys. mk., materace 300 tys., kołdrka 220 tys. Piotrkowska 132, Osuchowski. 431-2-k

przedam samochód 2-u osobowy. Sienkiewicza 30, Kukula. 472-3-k

przedam drzewka owocowe różnych gatunków po niskiej cenie. Wiosna Dąbrowka, Malice przy szosie piątkowskiej T. Rodak 494-1-k

genniki hurtowo i detalicznie. Warsztacki Piotrkowska 23. 950-10-k

przedam kredens, stół, krzesła, otomanę, szafy, tremo, łóżka, nocne szafki, umywalki. Wiedomość: Główna 9, m. 11 180-2-k

Wózki dziecięce sportowe po cenie przystępnej polecam. Reitberger, Piotrkowska 107, m. 10. 373-3-k

Posady i prace. Poszukiwane. (Za wyraz 120 mk.)

modystka z długoletnią praktyką poszukuje posady od zaraz. Oferty składać do „Głosu” pod „Modystka” 419-3-pp

Zaofiarowane. (Za wyraz 180 mk.)

potrzebna kelnerka do cukierni, biegła w rachunkach, zaraz. Dzielnica 10. 475-1-dz

poszukiwana inteligentna panna z dobrymi referencjami do czterolatniej dziewczynki, na wyjazd do Warszawy. Ul. Piotrkowska 19. Warszawski, m. 9, od g. 10 480-2-pz

Samodzielni asystent i technik dentystyczny, z dyplomem lub bez (pierwszeństwo mężczyznom) poszukiwani do gabinetu w Łodzi. Honorarium od 40.000 miesięcznie. Oferty do „Głosu” sub „Dentystyczne sily” 276-3-pz

Interesy handlowe

(Za wyraz 250 mk.)

dom do sprzedania Nowe-Złotno. Cena przystępna. Wiedomość: ul. Sienkiewicza 84, Kwieciński. 485-1-h

poszukuję wędliniaka do interesu agenturowego, ewent. z lokalem na biuro. Oferty do „Głosu” pod „Agentura” 491-1-h

Lokale i mieszkania. (Za wyraz 200 mk.)

odstąpię pokój bezdzierżym, z oddzielnym wejściem, szosa pabjanicka. Oferty składać pod „Pokój 4498” 489-1-m

Doniesienia rozmaite. (Za wyraz 150 mk.)

akuszerka Pipikowa przyjmuje zamówienia pań miejscowych i przyjezdnych. Piotrkowska 132. 232-10-d

goldry watowe, puchowe z własnego i powierzonego materiału. Wykończenie solidne. Ceny umiarkowane. Główna 62 m. 49, Grobelna. 443-4-d

specjalista na odświeżanie nie pianin, fortepianów i mebli. Pracę wykonuje na miejscu. Tomczyk Andrzeja 7, u dozorczy domu. 422-2-d

Tylko 40 proc. reszty na raty. Firanki kolorowe i białe. Obrusy, ręczniki, froté, trykotina jedwabna, wógló lokciowizna, najtańszej, najwygodniej nabyć można Kilińskiego 40 m. 10, front, II piętro. 415-2-d

Zagubione dokumenty. (Za wyraz 100 mk.)

alter Chaim Szlama vel Henryk zgubił dowód osobisty oraz kartę powołania rocz. 1934, wyd. w Łodzi. 477-1-z

adam Borys zgubił kartę demobilizacji, wyd. w P. K. U. w Łodzi. 478-1-z

fogel Aleksander zgubił paszport, wyd. w Berlinie. 395-3-z

joskowicz Jozek zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 492-1-z

grłowska Szczukina Eugenia zgubił dowód osobisty i przepustkę, wyd. przez Starostwo Chełmskie d. 30.IX.1920 r. 435-1-z

azymczak Stefan zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Jabłonie. 396-3-z

ekradziono legitymację urzędniczą, wydaną w Starostwie IV Rejonu, pow. pińskiego, na imię J. M. Nowakowskiej. 505-2-z

Dr. J. Słowięczyk
Choroby skórne i weneryczne
ul. Pańska Nr. 4 (róg Konstancynowskiej)
Przyjmuje oddzielnie od 1-4 w niedziele i święta 2-1 287-10

Dr. Bolesław Kon
Choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne.
Gdańsk, przyj. 13-1 i od 4-7
Piotrkowska 113. 2703-20

Dr. med. Lubicz
Cegielniana 43.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
osobnie nat. słonecznym wyją
Przyjmuje od 4-6. Dla pań oddzielnie posiedzenia. 157-1